Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237, 4-0807
УНС.: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. 198. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 14-го ЖОВТНЯ 1954. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 14, 1954. No. 198. - VOL. LXI.

ПРЕЗИДЕНТ НЕ ВТРАТИВ ДОВІРЯ ДО ВИЛСОНА

АЛЕ ЙОГО КРИТИКУЮТЬ І РЕСПУБЛІКАНЦІ І ДЕМОКРАТИ ЗА ВИСЛІВ ПРО СОБАК І БЕЗРОБІТНИХ; РУТЕР ДОМАГАЄТЬСЯ ВІДКЛИКАННЯ ЦИХ СЛІВ АБО РЕЗИГНАЦІЇ СЕКРЕТАРЯ ОБОРОНИ

Дітройт, Міч. — Президент Айзенгавер сказав через свого пресового секретаря, що він „ніколи не чув, що секретар оборони Чарлз Е. Вилсон відносився байдуже до людського нещастя" і тому важко йому повірити, щоб Вилсон хотів образливо висловитися про безробіття. Ця заява президента складена у зв'язку з пресовим інтерв'ю Вилсона в Дітройті, в якому секретар оборони, говорячи про безробітних, сказав, що він воліє тих собак, які самі собі шукають поживи, а не любить тих, які сидять, припняті до своєї буди і не рушаться з місця, щоб подбати про харчі. Проти цього вислову Вилсона негайно запротестував голова Конґресу Індустріяльних Організацій Волтер П. Рутер, який вислав депешу до президента Айзенгавера, домагаючись, щоб Вилсон відкликав ті свої слова про безробітних, або негайно зрезиґнував із свого становища. У своїй депеші Рутер зазначив, що вже минули ті часи, коли в такій формі можна було говорити про безробітних робітників. Безробітні, про яких так безсоромно говориться, писав у депеші Рутер, не мають праці тому, що Вилсон веде таку політику, яка позбавляє їх праці, бо секретар оборони підтримує тільки фірму „Дженерал Моторс", в якій він давніше був директором."

Проти нещасливого вислову Вилсона протестують і республіканці і демократи, а один кандидат на сенатора порівняв вислів Вилсона з словами французької королеви Марії Антуанетти, яка радила їсти робітникові торти, коли їм бракує хліба. У своїй депеші Рутер заявив, що все робітництво ЗДА чекає на відповідь, чи Вилсон висловив думку республіканського уряду, чи тільки висловив думку, за яку повинен особисто відповісти. Президент Айзенгавер заявив, що він має довір'я до Вилсона, а віце-президент Ричард М. Ніксон сказав, що про відношення уряду до безробітних свідчать вимовніше вчинки уряду, а не слова Вилсона. Голова Американської Федерації Праці — Джордж Міні заявив, що робітництво повинно гідно зареаґувати на ті „стріли" Вилсона. Кандидат на демократичного сенатора Петрік В. МекНемара сказав, що вислів Вилсона — це типове становище республіканців до робітничих справ. Республіканський сенатор Лаверетт Солтонстолл заявив, що він осуджує слова Вилсона. Багато інших сенаторів і конґресменів гостро осуджують Вилсона, і то так республіканці як і демократи. Сам Вилсон спочатку не хотів забирати слова в цій справі, але тепер, коли побачив, що його слова викликають таку бурю протесту, заявляє, що він шанує робітників, бо сам, маючи 18 років, працював як робітник, заробляючи по 18 центів на годину. Він тільки хотів сказати, що деякі безробітні самі не дбають про те, щоб дістати нову працю, коли є безробітні.

СПОКІЙ ПЕРЕД БУРЕЮ

Секретар оборони Чарлз Е. Вилсон (зліва) спокійно очікує на свій виступ на республіканському обіді в Дітройті, як його представляє публіці товстмастер прийняття. Тоді він ще не знав, яку бурю викличе його попередня заява на пресовій конференції, в якій він, говорячи про безробітних, ужив прикладу про диких і домашніх собак.

Німеччина не матиме генерального штабу

Бонн. — У повідомленні християнсько - демократичної партії канцлера Аденауера спростовується вістку, що її подавали французькі парляментарні посли в дебаті над вислідами Лондонської конференції, начебто відбудова німецької армії потягала з собою творення нового німецького генерального штабу за клясичним зразком штабів цісарської і гітлерівської Німеччини. Безпосереднє командування і вишкіл новобранців вестимуть німецькі старшини, але роля нової німецької армії в ділі оборони Европи залежатиме від стратегічних плянів, що їх прийматиме штаб НАТО. Німецький штаб не матиме також впливу на воєнну промисловість, бо вся важка зброя для нової армії прийде — і є вже змаґазинована — від Америки.

У листопаді Черчил можливо подасться до димісії

Лондон. — У листопаді цього року Винстон Черчил святкуватиме своє 80-річчя. Англійські газети здогадуються, що, мабуть, тоді Черчил зголосить на руки королеви свою димісію і запропонує на свого наступника — теперішнього міністра закордонних справ Антоні Ідена. Міністром закордонних справ має стати Гаролд МекМіллан, теперішній міністер внутрішніх справ. Однак усі ці комбінації висять в повітрі, бо сам Черчил не сказав ще нікому про свої пляни. Тому остання річна конференція консервативної партії скінчилась великим розчаруванням для її членів і всього англійського громадянства, бо вона не вирішила найважливішої справи: коли відбудуться нові вибори, хто очолюватиме листу консерватистів і хто переводитиме вибори. Все це залежить від того, як довго 80-річний прем'єр схоче ще урядувати.

Атомові бомби перевозитимуть із швидкістю більшою від звука

Ню Йорк, Н. Й. — Летунські сили можуть тепер завезти атомову або водневу бомбу в будь-яку частину світу із швидкістю більшою від звука. Цю нову добу в історії американського летунства відкривають новопродуковані літаки типу F-100, так звані „Супер Сейбри". Фабрика літаків Норт Амерікен у Колумбії, Огайо, має випродукувати таких літаків на 100 мільйонів долярів, збільшуючи цим число тих літаків, які випродукувала фабрика Вест Ковст. Літаки типу „Супер Сейбр" продукують тепер замість давніших типу „Сейбр F-86F", які стояли вище від совєтських МІҐ-ів в відношенні 13 до 1. Американські летунські сили замовили в Англії літаків на суму 103 мільйонів. Ці літаки призначені для держав, що належать до Північно Атлантійського Оборонного Порозуміння.

Тіто нараджувався з совєтським послом

Београд. — Васілій Волков, совєтський амбасадор, був прийнятий маршалом Тіто і відбув з ним довшу нараду, про яку не появився ніякий комунікат. Ця нарада дала поштовх до пліток на тему покращання юґославсько-совєтських взаємин. Між Юґославією і СССР існують знову нормальні дипломатичні зв'язки, хоч вони погіршилися внаслідок приступлення Юґославії до військового пакту з Грецією і Туреччиною і порозуміння з Італією щодо Трієсту.

Випродуковано газ, що нищить нервову систему

Вашинґтон. — Команда Англії видала брошуру, в якій інформує вояків про велику нищівну силу нового газу, що за кілька хвилин може знищити всю нервову систему людини, так що вона не зможе контролювати свої м'язи й органі. Цей газ у легкій концентрації подразнює слизову оболонку носа, утруднює дихання і ослаблює зір. Пізніше він викликає потіння, блювання, болі шлунка, біль голови, конвульсії, і нарешті — смерть. В цій брошурі сказано, що покищо немає засобів, щоб з успіхом можна було охоронити себе від цього газу, бо він не має ні запаху, ані кольору. Завважавши перші прояви цього газу, вояк повинен надіти газову маску і зробити собі інъєкцію атропіни, що є в його протигазовій торбинці.

ФРАНЦУЗЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ ПІДТРИМУЄ ПРЕМ'ЄРА І ЛОНДОНСЬКИЙ ПАКТ

МЕНДЕС-ФРАНС ДІСТАВ ВОТУМ ДОВІР'Я БІЛЬШІСТЮ 350 ГОЛОСІВ ПРОТИ 113. — ПЕРШИЙ УСПІШНИЙ КРОК ДО РАТИФІКАЦІЇ ЛОНДОНСЬКОГО ДОГОВОРУ. — ВАШИНГТОН ВДОВОЛЕНИЙ ПОСТАВОЮ ФРАНЦІЇ

Париж. — Французький парлямент висловив урядові Мендес-Франса довір'я більшістю 350 голосів проти 113, при 152 голосах, що стрималась від голосування. Голосування відбулось над такою резолюцією, що її пред'явив прем'єр Мендес-Франс: „Потверджуючи свою вірність Атлантійському союзові і рішення продовжувати діло об'єднання Европи, та будучи поінформованим про висліди Лондонських переговорів, національне зібрання висловлює своє довір'я до уряду за його поведення в отих переговорах і за стосування політики згідно з вказівками, висловленими на цьому терені". Таким чином, вотум довір'я, признане Мендес - Франсові, виразно підкреслює, що воно є зв'язане з вислідами Лондонської конференції з 3 жовтня ц. р. Мендес-Франс є тепер певний, що він зможе перевести ратифікацію Лондонського договору ще цієї осени. На більшість, яка підтримала Мендес-Франса і Лондонський договір, склалися голоси всіх соціялістів (109), які були поділені при голосуванні на Европейську Оборонну Спільноту, а тепер об'єднано голосували за урядом і Лондонським порозумінням, великої більшости соціяльних радикалів (68 з 86), і поважної кількости де-Голлістів (80 на 104). Проти Мендес - Франса голосували комуністи (99 голосів) і кільканадцять їх поплентачів, а стримались здебільша народні республіканці (86 голосів), які були найпалкішими речниками Европейської Оборонної Спільноти. Поважна французька преса звертає увагу, що голосування відбулось фактично під знаком залишення при владі чи димісіонування уряду Мендес-Франса, бо щирих прихильників Лондонського порозуміння нема у французькому парляменті більше, як 150 осіб. Проте всі здають собі справу, що відкинувши 30 серпня ц. р. Европейську Оборонну Спільноту з її понад-державним і европейсько - федераційним характером, Франція не має іншого виходу, як погодитись на Лондонську концепцію міждержавного договору з безпосередньою участю Англії в отому новому союзі, що включає також Західню Німеччину. Коли Европейська Оборонна Спільнота давала більшу контролю над німецькою армією, включеною до спільної европейської армії, то Лондонський договір забезпечує Франції поміч Англії проти якогось нового німецького імперіялізму та віддає контролю над німецькою збройною силою командуванню НАТО. Найважнішим арґументом, який спонукав французький парлямент підтримати Мендес-Франса і Лондонський договір, була — твердить поважна французька преса — свідомість французьких парляментаристів, що Англія і Америка рішились озброїти Західню Німеччину з волею, або і проти волі Франції. — Відомість про вислід голосування у французькому парляменті викликала вдоволення в політичних колах американської столиці, які сподіваються тепер, що ратифікація Лондонського договору перейде у Франції швидко і без більших труднощів.

Молотов грає на проволоку в справі роззброєння

Обєднані Нації. — На спільному засіданні Політичної Комісії і Комісії Безпеки Об'єднаних Націй англійський і французький делеґати ставили питання Молотову, щоб точніше з'ясувати його останню пропозицію щодо роззброєння й атомової контролі. Французький делеґат Мош поставив Молотову 25 конкретних запитів і Молотов півжартом назвав його „великим інквізитором". Відповідав Молотов спокійно й роблено - примирливим тоном, підкреслюючи, що він „хоче порозуміння" і тому всі його внески „можуть стати предметом дискусії". Очевидно, що Молотов не відповів на всі поставлені йому запити. Він ствердив тільки, що, погоджуючись на франко-англійський проєкт з травня ц. р., що його тоді відкинули були Совєти, він не погодився „в усіх деталях".

Коло 100,000 осіб втекло з-поза залізної завіси в 1 році

Об'єднані Нації. — У звідомленні Соціяльно-Економічної Ради при Об'єднаних Націях сказано, що в останньому році втекло з країн з-поза залізної завіси коло 100,000 осіб. Ця цифра має однаково свою політичну вимову — про відносини, які панують в комуністичних країнах, — як і ствержує соціяльно-економічні труднощі, що виринають із побільшуванням числа втікачів у західньо-европейських країнах, — казалось при цій нагоді на названій Раді в Об'єднаних Націях.

Суд визнав винними 13 порторіканців

Ню Йорк, Н. Й. — Лава присяжних суддів визнала винними 13 порторіканців в тому, що вони змовлялися при допомозі сили здобути незалежність Порто Ріко. Рішення жюрі, яке складалося з 9 чоловіків і 3-ох жінок, було однодушне. Суддя Лоренс Е. Волш повідомив засуджених, що 26 жовтня їм проголосять вирок, до якої кари вони будуть засуджені. Їм усім грозить кара до 6-ох років тюрми і до $5,000 грошової кари. Чотири із 13-ох порторіканців вже засуджені за те, що вони в березні цього року напали на Конґрес ЗДА і при тому поранили п'ятьох конґресменів. Ті, вже засуджені, — це Долорес Леброн, Рафаел Кансел Міранда, Ірвін Флорес Родріґес і Андрес Фіґероза Кордеро. У Вашинґтоні вони дістали вищі кари, від тієї, яка чекає їх у Ню Йорку. (Леброн засуджена від 16 до 50 років тюрми). Всіх їх засудили тому, бо прокуратор ствердив, що зброя, якої засуджені вживали в Вашинґтоні, була приготована порторіканською націоналістичною партією, до якої всі підсудні належали.

Зорганізовано перше Американське Атомове Товариство

Вашинґтон. — Американське Атомове Товариство в ЗДА повідомляє про своє існування. Це є перша професійна організація науковців і інженерів, які працюють в ділянці атомової енерґії. Представники цього товариства повідомили про створення товариства голову Атомової Комісії адмірала Луїса Л. Стравса і запропонували йому співпрацю при організації міжнародної конференції для справ атомової енерґії, про яку говорив державний секретар у своїй промові перед Генеральною Асамблеєю Об'єднаних Націй. Ця конференція має відбутися навесні наступного року в ЗДА під опікою ОН. Адмірал Стравс в своєму листі ґратулював цьому товариству, заявляючи, що кожний американець вдоволений з того, що атомові науковці бажають співпрацювати для мирного використання атомової енерґії. Голова Спільної Конґресової Комісії Атомової Енерґії конґресмен В. Стерлінґ Кол заявив, що Американське Атомове Товариство „зможе багато допомогти у справі мирного використання атовової енерґії". Новостворене Товариство відбуватиме з науковцями інших країн конференції на яких будуть обмінюватися з ними досвідом і плянами.

Літак вбив двоє дітей і поранив їхніх батьків

Клінтон, Мериленд. — Військовий літак типу Ф-86 загорівся в повітрі і впав на подвір'я фармера Джана Вона, вбиваючи двоє дітей, які там бавилися. Летун вискочив при допомозі парашута з літака, але ніхто не бачив, щоб парашут відкрився, і летунська команда шукає за тілом вбитого летуна. Вбита дівчинка мала 4, а її братчик 2 роки. Батьки, побачивши дітей, хотіли їх рятувати, і під час цього попеклися, і їх відвезено до шпиталю. Очевидець катастрофи Доналд Мастрако оповів репортерам, що літак, розсипаючи іскри і частини металю, впав на подвір'я, запаливши тягарове авто та дерева, що росли на подвір'ї.

Фірма оплачує порто листів до Европи

Клівленд, Огайо. — Корпорація „Репаблік Стіл" повідомила 85 тисяч своїх робітників, що вона буде оплачувати порто всіх листів, що їх робітники висилатимуть до своїх приятелів і кревних в Европі, пишучи в цих листах чисту правду про життя в Америці. Голова цієї Корпорації Чарлз М. Вайт був недавно в Европі і бачив, як мало є там приятелів ЗДА, хоч ця країна так багато зробила для допомоги Европі в повоєнних роках. Вайт таврував большевицьку пропаґанду і просив своїх робітників, щоб вони писали в своїх „довгих листах" про свою працю, дім, школи для дітей, церкви; харчі, які їдять; часописи і журнали; кіна і телевізії, які відвідують і бачать вдома, та про свої радіоапарати. Вайт каже, що ЗДА не потребують пропаґанди, бо сама правда про життя в Америці приєднає їй багато приятелів і прихильників за кордонами цієї країни.

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА В НЮ ГЕЙВЕНІ ПЕРЕДАЛА УКРАЇНСЬКИЙ ПРАПОР ПОСАДНИКОВІ МІСТА

ГУБЕРНАТОР ЛАДЖ БАЖАЄ ТАКОГО ПРАПОРА ДЛЯ СТОЛИЦІ СТЕЙТУ

Ню Гейвен, Кон. — „Пане посаднику, передаю Вам український національний прапор, символ нашої державности і свідоцтво поту і крови багатьох поколінь українського народу".

„Дякую і приймаю цей прапор. Я поставлю його на машті будинку міської управи. Вірю, що цей символ, який держу в своїх руках, розіллється ясним світлом по цілому світі".

Український гимн перервав дальші слова святочної заяви посадника міста.

У переповненій по береги залі дня 2-го жовтня ц. р. в приявності губернатора стейту Коннектикат п. Ладжа, конґресмена Кретеллі, стейтового сенатора п. Леві, „фаєр комішенера" п. Марковича, директора „Борд оф Едукейшен", пані Лоретти МекКей та біля десятка інших американських гостей — прихильників української справи, місцевий Відділ УКК, по спільній вечері, передав український прапор посадникові міста п. Ричардові Лі. Церемоніял передачі почався молитвою, яку провів місцевий греко-католицький парох о. Степан Чомко та привітанням гостей короткою промовою, яку виголосив д-р Роман Миколаєвич, голова Відділу УКК в Ню Гейвені. Опісля п. Василь Гіна, „тостмайстер", представив гостей. Далі вітали приявних о. Степан Чомко, п. Антін Маланчук і конґресмен Кретелла. Конґресмен Кретелла в своїй промові подивляв боротьбу українського народу за визволення. Д-р Василь Небелюк, голова Філії УКК стейту Коннектикат, вручив губернаторові Ладжові похвальну грамоту за прихильне становище до української проблеми. Губернатор Ладж є одним із перших, які день 22-го січня проголосили українським днем у своєму стейті. Піднесений настрій присутніх виявився бурливими оплесками, якими нагороджено промову головного промовця п. Михайла Пізнака, а під час промов посадника міста і губернатора стейту Коннектикат оплески переходили в спонтанні овації. Адвокат Михайло Пізнак, заступник голови Українського Народного Союзу і правний дорадник УКК в Ню Йорку, виголосив з питомою йому динамікою промову, в якій підкреслив безперервність боротьби українського народу із комунізмом. „Ми перший народ у світі, який почав боротися з комуністичним окупантом, і ми одинокий народ, якого й досі не зміг він побороти" — сказав пан Пізнак під оплески приявних.

Тим часом на залю ввійшла делеґація місцевого громадянства, в складі: п. Іван Телюк — референт зв'язків при Відділі УКК в Ню Гейвені, панна Мирослава Томоруґ, студентка Єйлського університету та п. Іван Стасюк, ветеран — поручник Американської армії і внесли, на чудово вишиваній подушці, зложений в чотирикутник синьо-жовтий прапор. Назустріч їм вийшли представники міста, і в напруженій тиші, по короткому зверненні п. І. Телюка, посадник міста перебрав прапор. Могутнім акордом українського гимну закінчено акт передачі.

Посадник поклав прапор на накритий вишиваною скатертю стіл, підійшов до мікрофона і почав промову. Він знає історію боротьби українського народу, він знає ціну, яку платить український народ за свої права. Йому імпонує ця боротьба і тому він просив передати йому її символ — український прапор, а він поставить його поруч американського. Він вірить у відродження української державности, як це співається в українському гимні „Ще не вмерла Україна".

Промова посадника, виголошена в дуже спокійному і речевому тоні, влилась глибоко у серця присутніх.

Останнім американським промовцем був губернатор Ладж, який, неначе на завершення цієї небуденної події, заявив, що він прохає передати йому український національний прапор, щоб примістити його поруч американського на машті стейтового капітолю в дні 22-го січня, у Гартфорді, Коннектикат. По цій заяві губернатор Ладж, під невмовкаючі оплески, залишив залю, а хор під управою М. Палидовича відспівав пісню „Засяло сонце золоте" Недільського.

Короткою мистецькою програмою, при співучасті п. О. Мілянської, О. Недільки і Д. Небелюк та кінцевим словом і молитвою, які виголосив о. протоєрей М. Черняєвський — парох православної церкви в Ню Гейвені, закінчено це історичне свято.

Інж. Євген Лукомський.

В АМЕРИЦІ

● **Пані Елінор Рузвелт** відсвяткувала 11 жовтня свої 70-річні уродини на обіді в готелі Рузвелта в Ню Йорку. На обіді було присутніх 1000 гостей. Це прийняття влаштувало Американське Товариство Об'єднаних Націй. Вдома пані Рузвелт святкувала уродини в колі своїх дітей, синів Джеймса, Джана і Ф. Д. Рузвелта, доньки Анни, трьох невісток та зятя. Син Еліот не зміг прибути з Колорадо.

● **Тестер Джібсон**, 14-річний хлопець застрілив свого батька на фармі в стейті Кентокі через те, що батько не дозволив йому їздити автом. Він сам признався до свого вчинку.

● **В державному** департаменті у Вашинґтоні пропускають, що СССР незабаром зверне ще частину американських кораблів, що їх позичили ЗДА в другій світовій війні. Совєти й досі винні ЗДА 10,800,000,000 долярів за різні товари, що дістали під час війни.

● **В Мемфісі, Теннессі**, переведено операцію на двох сестрах - близнюках, що мали зрощені голови. Одне з близнюків уже померло. Досі ще не вдалася жадна операція на близнюках із зрощеними головами.

● **Дружина президента** Національного Китаю пані Чіянґ Кай-шек перебуває в шпиталі у Сан Франсіско, де лікується від недуги шкіри. З цією метою вона прибула до ЗДА.

● **Арґентинська преса** гостро виступає проти уряду генералісимуса Франціска Франка, і з цієї причини еспанська амбасада в Буенос Айресі відкликала прийняття, яке мало відбутися в зв'язку з відкриттям Христофором Колюмбом Америки. Між Арґентиною і Еспанією були дуже приязні взаємини за життя Еви Перон в роках 1947-1949, коли Арґентина продавала пшеницю Еспанії, за яку Еспанія ще й досі не заплатила.

● **В Ню Йорку** засновано Громадський Комітет Батьків, який домагається відновлення окремої середньої школи для відмінних учнів, так званої „школи геніїв", що існувала при Міській Колеґії до 1942 року, коли її закрито. Покищо відкриють тільки першу клясу. Учнів „школи геніїв" радо приймали всі високі фахові школи.

В СВІТІ

● **Усі втікачі не-німці**, які живуть в Австрії бодай від 1-го січня 1952 р., дістануть впродовж найближчих тижнів рівні з австрійцями права щодо праці в усіх установах і підприємствах. Заявив це високий комісар для справ утікачів при Об'єднаних Націях. Але він не сказав, які є ґарантії, що австрійці дійсно нарівні трактуватимуть ненависних „авсленедерів".

● **На станції Стратфорд** під Лондоном уперше застосовано нову систему й нову апаратуру для викликування приїжджаючих і відїжджаючих поїздів, сполучену безпосередньо з цими поїздами. Таким чином відповідальність за проголошування поїздів перекинено із станційного персоналу на персонал поїздів.

● **У Брюсселі, в Бельгії**, поліція перевела облаву в готелі, в якому відбувалися сходини членів підпільної неонацистської партії. 24-ох чужинців бельгійська влада видалила поза кордони держави.

● **В Окінаві**, американській військовій базі в Японії, американці арештували 14 керівників лівої японської партії, члени якої розкидували протиамериканські летючки. Генерального секретаря цієї партії оскаржено у кривоприсязі і переховуванні дезертирів.

● **Французький інспектор** поліції Дід, що його ревеляції спричинилися до арештування винуватців виявлення таємниць Державної Ради Безпеки, рішуче заперечив, що він стояв у зв'язку з будь-якою американською інформаційно-розвідчою аґенцією. Комуністичний лідер Дюкльо, переслуханий поліцією, твердив, що Дід стояв на послугах американської розвідки.

● **Король Трібубана з Непалу**, який виїхав до Швайцарії на лікування, вирішив поїхати до З'єдинених Держав, як тільки дозволить йому на це його здоров'я. Він хоче забрати з собою свої дві дружини, з якими оженився був одного дня, згідно з непальсько - королівською традицією.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	6.50	Six months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПОЖЕРТВА ЯК ПОКУТА

Дивуємось, як можуть американські жиди збирати кожного року сотні мільйонів долярів на різні гуманітарні й виховні цілі, а також на допомогу жидівським втікачам та переселення їх до Ізраїлю чи інших країн. Останніми роками меншають пожертви навіть на Американський Червоний Хрест ,але різні жидівські збіркові організації з кожним роком збільшують свої бюджети ,а тим самим вимагають щораз більших пожертв. Довголітній досвід навчив американських жидів, як збирати пожертви. Вони створили для цієї цілі величезний адміністративний апарат і виховали відповідний персонал. Але все це не допомогло б їм збирати рік за роком такі величезні суми грошей, коли б не було в них великої маси здисциплінованого громадянства, яке навчилося жертвувати з релігійного чи національного почуття. Прикладом цього може бути хоч би цьогорічний „Судний День". Американські газети залюбки передруковували каяття, з яким жиди зустрічають це найбільше своє свято, як теж передавали заклик, з яким звернувся до жидів д-р Норман Салїт ,президент Ради Синагог Америки. Згадуючи про обов'язок 24-годинного посту, д-р Саліт сказав: „Пожертвуйте гроші, які ви були б видали на харчі від заходу сонця вчорашнього дня до сьогоднішнього заходу, для голодних і виснажених голодом людей, страшна доля яких мучить наше сумління" .Цей заклик ,як повідомляє преса, не минувся без відгомону, бо збирали всюди, щоб врятувати жидів, загрожених в Північній Африці, і перевезти їх в інші країни, чи до Ізраїлю. Отже було в американських жидів не тільки каяття за гріхи, але була одночасно й покута, себто пожертва на якусь добру ціль, а в першу чергу — на рятування своїх рідних у нужді й нещасті.

Наведемо ще інший приклад, теж цікавий і повчальний. Крайова Рада Церков Христа в З'єдинених Державах проголосила через свою допомогову агенцію („Чорч Ворлд Сервіс"), що в найближчих трьох роках вона готова роздати задарма харчову надвишку до висоти п'ятсот мільйонів фунтів, отриманих від уряду ЗДА, ціна яких у гуртовім продажу становила б 150,000,000 долярів. Це, як проголошено, „найбільш щедра харчова допомога в історії американських Церков". Подібну акцію вестимуть цілком певно також і інші волюнтарні допомогові організації визнані урядом ,не тільки релігійні, але й такі громадські, як наш Злучений Український Американський Допомоговий Комітет, що теж дістав такого роду пропозиції від американського уряду, очевидно в далеко менших розмірах. Тільки питання, чи всі зможуть з цієї пропозиції користати, себто, чи матимуть до розпорядження відповідний адміністраційний апарат ,який треба б їм уже самим оплачувати. Маючи це на увазі, Рада Церков проголосила, що тиждень, у якому цього року припадає „Свято Подяки", буде призначений на окрему пропаганду в справі збірки 7,500,000 дол., потрібних на її адміністративний апарат і розподіл харчів там, де відчувається потреба такої допомоги. При цьому вияснено, що американський уряд оплатить також кошти транспорту морем. Теж обраховано, що хоч кошти адміністрації, як могло б видаватись, значні, все таки вони представляють тільки 5% вартости харчів, що їх задарма дає уряд, себто, що за один доляр, пожертвуваний на адміністрацію, можна буде порятувати бідних у світі харчами, за які треба заплатити по сьогоднішній ціні 20 долярів. Наприкінці згадано, що поки ще почалася ця збіркова кампанія, вже пожертвувано 250,000 долярів.

Ще додамо ,що совєтський делегат в Об'єднаних Націях, Соскін, назвав усю допомогову американську акцію намаганням спинити репатріяцію та використовуванням бездомних утікачів для саботажних і шпигунських цілей та як „гарматне м'ясо" у задуманій Америкою війні з Совєтами. Це вказує на те, що не тільки політична акція проти Совєтів лякає Кремль, але й гуманітарна, яка рятує жертви кривавого комуністичного режиму.

Микола Кокольський

СВОЯ СВОЇХ НЕ ПОЗНАША

Голосний лист питсбурзького греко-католицького Владики — подія в нашому національному житті дуже прикра. Адже в тому листі Владика відрікається не якихось там сектантів, недовірків чи авантюристів, а таки своїх вірних ,дітей від крови й кости тієї національної гілки, з якої вийшов і сам Владика. Мотив цього відречення: „Ви-сте не наші" має чисто політичну закраску. Ви не наші, бо ви „вікраїнці", а ми „. . . ми русини, малорусини, к а р п а торуси, і карпатороси, русскі, славенскі" і т. д. . . . словом безформна, безлика малоросійська кваша, що декорує себе викривленим американізмом. І в тому вся прикрість і сором перед своїми і перед чужими.

Це трагедія української нації, що кожний з завойовників її земель, щоб закріпити свою перемогу, вів плянований наступ на духовість нації .Вів його на всіх ділянках національного життя: на економічній з метою знесилити фізичну відпорність нації, на суспільній — з метою недопустити до організованого суспільного життя ,на культурно - освітній — з метою втримати націю в темноті і невіжестві ,на релігійному — з метою розсварити і ослабити з середини націю, розбиту на взаємно ворожі релігійні табори. Завершенням цієї коварної роботи було викривлення і спотворення національного обличчя так далеко, що деякі члени чи групи тієї нації забули, хто вони такі, забули своє минуле й не знали свого шляху в майбутнє, а йшли туди, куди вів їх завойовник, допомагати розбудовувати його силу. І не один син української землі, що перейшов вороже „перевиховання" ,допомагав завойовникові з усіх сил стягати з рідної матері полатану сорочку. Не з добра ж кидав споневірений гельот рідну землю та мандрував у світ-за-очі шукати долі в бразилійських пралісах, в канадійських пущах, в американських фабриках, а між ними і батько питсбурзького Владики.

Кращу долю оці невільні втікачі знайшли, здобуваючи її своїми мозолястими руками. Та духово не всі вони зросли ,не змінилися, а жили далі тим життям, яке випечатав в їх душах чужинець-завойовник. Деякі з них й далі не знали, хто вони такі, чиїх батьків сини. І в тій несвідомості ,в ворожій ідеології, накиненій завойовником, виховали своїх дітей. І звідси те засліплене презирство до „вікраїнців", до незрозумілої їм ідеї українства.

Бо тим часом ,коли батьки на новій землі відбудовували капища старих богів, на рідних землях відроджувалася українська національна душа в муках революції на скривавлених побоєвищах. Ідеал вільної української держави заяснів в душі українських дітей, запалив їхні серця палкою любов'ю. Забили серця однозгідним ритмом на всіх просторах української землі, а між ними й серця нашої найбільш споневіреної, але як же дорогої нам Карпатської Землі, Карпатської України. За цей ідеал пролито багато - багато крови українських дітей, а між ними й молодецьких оборонців волі Карпатської України. Від тієї крови, виточеної з них ненаситним, хижим окупантом, почервоніли води каламутної Тиси. Владика повинен найкраще зрозуміти, що це таке жертва крови, яку людина приносить не в ім'я матеріяльних користей, а в ім'я великої любови до свого споневіреного люду. Це — найвища жертва, про яку святе письмо так гарно говорить, як про вияв найбільшої любови.

І ось жменька тих, що були приречені завойовником на смерть, врятували життя з вогню і принесли на нову землю свою найбільшу цінність, свою ідею. На те, щоб заховати її непорушеною в своїх серцях аж до хвилини, коли на рідній землі розвалиться большевицька тюрма. Щоб тоді понести її туди. Щоб діти тієї землі не мусіли вже більше розбігатися по світі. І за це, за любов до рідної землі, представник рідної Церкви кидає їм „Ви-сте не наші". Не наші ви, що життя своє жертвували за рідну ідею ,не наші ви, що винесли з пожарини цю ідею, не наші ви, що на рідній землі страждаєте за цю ідею, в тихій надії на братнє співчуття шляхетного серця щасливих рідних на вільній землі. Ви не наші, бо ви „вікраїнці". А наші — це тільки члени нашого замкненого на чотири замки кляну, безобличі нащадки славних батьків, господарів Срібної Землі.

Тільки відроджене українське життя це стихія, сильніша від усяких листів і всяких сліпих та наївних намагань спинити його в нестримному поході до втілення української ідеї. Хто відсепарується від тієї ідеї, хто не включиться в ритм походу життя, той невідкличчно опиниться поза його бортом під відгомін слів Владики: „Ви-сте не наші!"

В. Іванис

ОДИН З МОГІКАНІВ СТАРОЇ ЕМІҐРАЦІЇ

Минає дев'ять років з дня смерти професора Дмитра Володимировича Антоновича, що присвятив своє життя шуканню правди для України на землі. Це — рідкий приклад відданости до самозабуття Батьківщині своїй. У короткій статті хотілося б подати бодай найголовніше з земного буття цього непересічного сина України.

Проф. Д. А .Антонович народився 15 листопада 1877 р. в Києві. Батько його славнозвісний український історик, професор Київського університету. Київську гімназію Дмитро Володимирович скінчив 1895 року і зараз же вступив на історико - філологічний факультет університету св. Володимира в Києві. Але через рік перенісся до університету в Харкові. Молодий Д. В. ще з гімназії захоплювався громадсько-політичною та революційною діяльністю. Ще в гімназії увійшов до українського гуртка, що згодом зорганізував видавництво „Вік". З Харківського університету студента Антоновича за участь у студентських розрухах декілька разів виключали; тоді познайомився він з політичним ув'язненням.

Бувши студентом, Д. В. з М. Русовим, Л. Мацієвичем і Б. Камінським 29 січня 1900 року заснували (очевидно підпільно) Революційну Українську Партію (РУП). Діяльности нової партії Д. В. віддавав всю енергію й матеріяльні засоби. Для неї він виїхав до Галичини й Буковини, створюючи там видавництва партійної літератури і налагоджуючи транспорт її в Наддніпрянську Україну. Довелося йому бути головним дописувачем, редактором і видавцем для РУП ,як також фінансувати видавництво (він від покійної матері дістав 40 тисяч рублів). 1902-1903 рр., з допомогою В. Сімовича та Л. Когута, Д .В. редагує чернівецьке „Гасло". Там же організує з р. 1903 видання популярного органу партії „Селянин" ,а в 1905 р. пробує в Харкові видавати газету „Воля", перше число якої поліція сконфіскувала. Після цеї невдачі Д. В. переслідуваний поліцією, знову надовго виїздить за кордон.

Впродовж декількох років Д. В. досліджує мистецькі пам'ятки в Німеччині ,Франції та Італії. Аж в 1911 році повертається до Києва і закінчує своє „вічне студентство" (16 років), складаючи іспити в Київському університеті. Працю його друкують в „Університетських Ізвєстіях".

У 1912-1913 рр. Д. В. знову береться до видавничої справи, і під його кермою виходить два місячники — „Дзвін" і „Сяйво" ,де він друкує свої праці з галузі мистецтвознавства. З вибухом революції 1917 року, Д. В. кидається в її вир. У цей час він дбає про охорону українських мистецьких пам'яток, обирається членом київської міської управи ,допомагає організації Центральної Ради й обирається її членом, активно діє в напрямку проголошення повної незалежности України. З проголошенням IV Універсалу призначається спершу міністром морських справ, а потім міністром мистецтва. Потім Директорія призначає його головою української дипломатичної місії в Римі. Після виїзду Державного Центру за кордон і інтернування української армії, Д. В. переїздить до Відня, де видає бібліографічний орган „Книга" і свої цікаві спогади.

Крім того, у Відні ж Д. В. бере найближчу участь в організації Українського Вільного Університету, в якому керує катедрою історії мистецтва. У р. 1921 разом з університетом переїздить до Праги, де видає: „Скорочений курс історії українського мистецтва", „Триста років українського театру" і ряд інших наукових розвідок. У Празі засновує: Українську Мистецьку Студію і Історично - Філологічне Товариство, головою якого він залишився до смерти. Це була його дитина ,якій він віддавав увесь свій хист і здоров'я. Все, що залишилося в Европі після полонених українців, і емігрантів варте уваги, Д .В. зібрав у цьому музеї. Він сам на своїх плечах приносив величезні пакунки з пошти, розбирав їх, сортував і розкладав, щоб можна було демонструвати перед глядачем.

Д. В. мріяв примістити цей музей у власному будинку, плянував збудувати у Празі Український Дім. Перше він здійснив — на пожертви українського громадянства, найбільше емігрантів, перед другою світовою війною був куплений дім ,до якого перенесено всі музейні експонати й бібліотеку. В цій бібліотеці, заснованій також з ініціятиви Д. В., він був беззмінним і безплатним бібліотекарем протягом 17 років. У 1922 р. в бібліотеці було лише 150 книжок ,до 1926 р. назбиралося вже 4,000, а в 1938 р. число їх перевищувало 10,000. Особливо цінним у бібліотеці був відділ неопублікованих рукописів визначних українських науковців і громадян. Також надзвичайно обширний був відділ преси, бо музей безплатно одержував часописи з усього світу, багато навіть з-за „залізного плоту". Коли москалі окупували Прагу, вони всю бібліотеку забрали на тягарові самоходи й невідомо куди вивезли.

В університеті Д. В. декілька разів обирали ректором. Був він у ньому також деканом історико - філологічного факультету і очолював різні академічні установи. Багато було й прикрих моментів в праці Д. В., особливо в зв'язку з емігрантськими злиднями ,але до всього ставився він розважно, не гублячи рівноваги. Не минули його прикрощі й за нацистської окупації, коли його молодий син, Марко (український націоналіст), був арештований і лише чудом врятований від розстрілу. Міцний організм Д. В. не витримав, в р. 1944 він тяжко захворів і 12 жовтня 1945 року, вже за влади червоних москалів, упокоївся.

Залишив Д. В. дружину, відому малярку, Катерину Михайлівну ,двох синів (обидва мали докторати) і доньку, що одружилася з проф. д-ром Я. Рудницьким, членом УВАН.

СІЛЬСЬКО - ГОСПОДАРСЬКІ ВИСТАВКИ

За прикладом зорганізованої в Москві Всесоюзної Сільсько - Господарської Виставки, на Ровенщині відкрито районові сільсько - господарські виставки, на яких демонструють „досвід майстрів соціялістичного землеробства і тваринництва" та „осяги передових колгоспників і механізаторів". Щодо гіркого досвіду, який придбали собі українські селяни в колгоспах — сумніватися не приходиться. А в „осягах" колгоспної системи змушений був признатися сам Хрущов на останньому партійному з'їзді в Москві, після якого ще тугіше затягнено петлю на шиї колгоспників.

ЧОМУ КАМПАНІЯ?

„Чому якраз тепер зчинилась така кампанія за український дитячий часопис? Чому не було її два роки тому, коли то велася кампанія за літературно - мистецький часопис, і чи не буде так, що знову за рік-два на перше місце вийде, наприклад, економічний журнал?"

Такі питання виринули серед розмови в одному приватному товариському зібранні. Гості, що зійшлись з нагоди дня народин пані дому, гуторили на різні актуальні теми й не могли поминути одної з найактуальніших тем — кампанії, що її веде тепер „Свобода". Очевидно, появились відразу оптимісти і — скептики. Не було ні одного опонента, який заперечував би потребу дитячого часопису. Не було ні одного голосу, що піддавав би під найменший сумнів, чи потрібний американсько - українській громаді часопис для дітей і молоді нижчих років. Коли ж виринали сумніви, то тільки такого характеру, як згадано вище: як то щораз нові проблеми виринають у нас і висуваються на перше місце в публічному обміркуванні?

Але це зовсім природне і зрозуміле суспільне явище. В американсько - українській дійсності є величезні браки, величезні „люки", прогалини. Літературно - мистецький часопис для широкої публіки, що пособляв би розвиткові літератури й мистецтва, як загального добра й предмету загального зацікавлення, потрібний так само, як потрібний економічний часопис, чи бодай постійні економічні додатки до існуючих часописів, які сприяли б розвиткові українських підприємств в Америці, пожвавлювали б наш бизнесменський світ, поглиблювали його зацікавлення актуальною загальноамериканською економією, пособляли б пляновому зростанню добробуту української громади. Але ж таких браків є багато більше. Ось згадали у тій самій товариській розмові, що абсолютно ненормальною річчю є відсутність в Ню Йорку (і взагалі в Америці) українського шпиталю, який давав би хворим рідну атмосферу, своїми цінами був би пристосований більше, як американські шпиталі до матеріяльних спроможностей середньої та малозаможної верстви і затруднював би український і санітарний персонал. Таких прогалин і таких проблем є багато більше, а деякі з них залишаються актуальними навіть тоді, коли ніби формально є вже „розв'язані", як ось ,напр., з Домом Української Культури: чи дійсно амбіції української культурної громади в Ню Йорку такі скромні що задовольняються тим будинком, що його закуплено?!

Кожне громадянство має щораз нові пекучі проблеми. Одні блідшають, інші яскравішають. Серед цих проблем проблема дітвори, молоді, підростаючого покоління — найкардинальніша проблема, що не може бути „розв'язана" ніяким формальним голосуванням ніякої бодай і найсильнішої, організації. Очевидно, що цієї проблеми не „розв'яже" й існування рідного дитячого часопису. Але існування такого часопису — один із могутніх засобів для тривкого, постійного і безперервного розв'язування проблеми, істотою якої є виховування українських дітей і підростаючої молоді в чужомовному морі у любові й сентименті до українства. Це не є проблема на рік-два-три. Це є журба за самим „фізичним" існуванням українства в Америці ,за існуванням національної субстанції, яка в наступних поколіннях розпливається і заникає, не маючи сили встоятись перед тиском американської мови, культури, економіки. І це не є проблемою одних тільки українців в Америці. Ця проблема існує серед усіх тутешніх етнічних груп. І всі вони діють так само, для всіх існують ті самі канони: признаючи, що американська школа ,особливо її вищі типи, що їх національні групи зовсім в ЗДА не мають, повинна виховувати дітей і молодь на добрих американських громадян, — всі змагають до того, щоб рідний дім, рідна Церква, рідна нижча школа чи доповняючі курси, і рідне друковане слово виховували дитину й молоду людину на патріотів країни звідки прибули їх батьки.

І тому можна хіба жалувати, що кампанія за створення постійного дитячого журнальчика не велась серед американсько - українського громадянства вже давним-давно. Але ж ця наша громада мала в минулих роках великі турботи й доконала великих діл. Вона створила з пустки, з нічого, сильні українські фортеці. Дбаючи за вдержання їх, за їх розбудову, за силу і розмах української громади в ЗДА, як за найпершу передумову приєднати великий і могутній американський нарід та його керівну державну верхівку для визвольної справи України, американські українці мусять думати про своїх дітей, про свою підростаючу молодь, що прийде їм на зміну.

У порівнянні з цими велетенськими ділами і цією велетенською „проблемою — якими ж скромними є заклики, що їх проголошує „Свобода" до своїх Читачів: складіть кожний по кілька долярів пожертви на втримання дитячого часопису! Український Народний Союз і „Свобода" зробили скромний почин. „Веселка" покищо скромна — своїм об'ємом, часом появи ,технічним виглядом. Але і цей скромний почин вимагає підтримки. І цю підтримку американсько-українське громадянство мусить дати, бо, не давши її воно заперечило б, що йому залежить на власному існуванні — вже в найближчому поколінні.

Український Народний Союз, який нараховує тепер уже понад 70 тисяч членів, є такою передовою народною установою американських і канадійських українців, в списку членства якої не повинно забракнути теж і Вашого імені. Бо належати до У. Н. Союзу, значить належати до цього свідомого та ідейного загалу, який творить і веде наше громадське життя.

В. Гайдарівський

НЕПРОШЕНИЙ ГІСТЬ

(Оповідання)

(10)

— Не дасш руки? І не треба. Тепер набувати знайомих небезпечно. Шкода, я не знав, що у мене є такий малий родич. Може б здогадався тобі гостинця привезти. Наприклад, махорки прилуцької. Чи ти ще не куриш?

— Подивилися б, як він накурив у кухні, поки я тут була. Не менше як кіло борошна в повітря розвіяв. А сам стоїть білий, як мірошник, тільки оченята блищать.

— А ви мені віддайте цього мірошника, — сказав Іван, милуючись постійною Пліточчиною усмішкою. — А собі іншого набудете.

— Це, Іване Панасовичу, щось подібне на експлуатацію. Одружуйтесь, то своїх матимете.

— Такого одружиш! — несподівано втрутився в розмову Віктор. — Молодим не одружився, а тепер і поготів. Перебиратиме, як стара жидівка курей на базарі.

— Одружусь! — завзято вигукнув Іван. — Знайдіть мені дівчину таку-сяку, не зовсім погану — і я вже одружений. У Прилуках, якщо хочете повірити, взагалі дівчат немає. Всі до одної повиходили заміж.

— Так таки всі до одної? — кокетливо схиливши голівку, питала Пліточка.

— Як віником вимело! — запевняв Іван.

— Ото пошесть! — дивувалась Пліточка. — Чи чуєш, Вікторе? Як ти дивишся на Ліду Різниченкову? Не була б вона до пари Іванові Панасовичу?

Чи й справді захопився Віктор ролею порадника в сватанні, чи з якихось інших міркувань, а пішов і собі в куток до брата.

— Лідка? — сказав він. — Лідка — гарна дівчина. Тільки, здається, вона дуже високої думки про себе. Пишається вродою своєю. І до того ж перебірлива.

— Що ти розумієш у дівчат, — зневажливо махнула Пліточка засмаглою рукою. — Знаю я твої смаки.

— Це ти так кажеш, що з тобою побрався? — засміявся Віктор.

— Кажу, бо знаю за ким ти упадав, поки мене не впіймав.

— І не упадав ні біля кого. А шукав серед дівчат на тебе схожу, — ласкаво, по-котячому промуркотів Віктор.

Пліточка кинула на чоловіка невловимо-швидкий, як блискавка, погляд палкої вдячности. Віктор відчув на собі промінь її погляду і від приємности посміхнувся.

Їхнє кохання, що вони не вміли й не хотіли приховувати, виразно кидалося Іванові в очі, викликаючи у нього дивне почуття в якійсь мірі подібне до заздрости, а може ще їльше, до ревнощів .Не дивлячись на Пліточчине до Івана упередження, як йому здавалось ,він не міг на неї дивитись без замилування.

Розмова про можливе Іванове одруження захопила всіх, перетворившись на напівжартівливу ,напівповажну родинну нараду. Пліточка була і головою наради і головним промовцем. З поважнішим виразом свого усміхненого личка вона висувала імена кандидаток, на дружину Іванові, обговорювали кожну дівчину з усіх боків, знаходили гарне й погане в ній, щоб потім перейти до іншої. Оля Петрович, на її думку, вродлива дівчина, але з вітром в голові. Маруся Насонова з тих, що закохується в якогось парубка щосуботи. Віра Чугун — гарненьке дівча, та вже пізно, має нареченого. Надя Ківш — музикантка. Музикою живе й дихає. А чоловік їй хіба потрібний на те, щоб хати доглядав та дітей бавив. Ще друга Лідка є, що на Амурі живе, — не дівчина, а писаночка ,та забуркана злиднями. І невідомо, чи розписатись може.

— А ти все ж відносно Лідки Різниченкової рознюхай, порадив дружині Віктор.

— Я маю її на увазі, — сказала Пліточка. — Але з нею справа складна. Треба дещо з'ясувати.

— Але ж ви, Пліточко, вимогливі до людей, — сказав Іван. — Янгола шукаєте. А не знаєте кому. Може б мені саме чортиця якась більше підходила до пари.

— Я не знаю? — здивувалась Пліточка. — Іване Панасовичу! Та я тільки глянула на вас, і з першого ж погляду побачила, який ви є. Без жартів кажу, я б могла бути ворожкою. Ось дайте мені вашу руку і я вам всю правду скажу. Вродливий, русявий, щастя ви не маєте, але воно шукає вас, вставайте до-схід-сонця й дивіться одним оком через праве плече в лівий бік . . . — одноманітно зацокотіла вона, імітуючи голос ворожки.

Всі весело й дружньо засміялися, навіть Карасик, що вже призвичаївся до Івана й уважно перевіряв його кишені.

І вечір минув тихо, приємно й непомітно. Пліточка побажала надобраніч. Понесла сина й свою усмішку в спальню.

Іванові ще спати не хотілось. Його настрій піднісся в такій мірі, що згодився б сидіти хоч і до ранку. Захотілось піти в садок. І запропонував братові.

— Авжеж, — залюбки погодився Віктор. — Ти йди, а я трохи затримаюсь. З жінкою дещо перебалакаю. Господарські справи, знаєш. Я не забарюсь. Іди, та лоба не набий. Ніч дуже темна.

* *

І справді, яка ж вона темна ніч! Низько нависли над землею хмари ,освітлені вогнями міста були подібні на величезні купи старого різнобарвного ганчір'я. А на землі все, що було хатами, деревами, перетворилось на скелі, ніби Іван потрапив у гірське безкиддя. Тільки тополі в мороці стояли, мов привиди, з простягненими в чорних руках цупкими руками, що кожної миті могли схопити людину в обійми, притягнути до свого тіла й висмоктати з неї кров. Від такого порівняння, Іван посміхнувся. Це щось подібне на дитяче сприймання дійсности. Він помацки дійшов до дерев, знайшов ослін і всівся. Над головою зашуміло листя. Знайомий шелест. Скільки до нього прислухався Іван, бувши хлопчиком! Упевнений був, що листя між собою розмовляє. Інша річ, коли вітер. Тоді листя шумить. А без вітру воно говорить своєю дивною мовою, нікому не зрозумілою. Та хіба само листя, все, що є на світі, повинно розмовляти. Хоча б і паротяги на станції. Аби якийсь загудів, зразу ж почнуть до нього відгукуватись інші, мов півні. Або й трамваї. Скільки їх бігає в місті, і всі дзвонять, бразкотять ,дзеленчать, дзявкають, як ті собаки по дворах, коли зачують на вулиці листоношу чи старця. То трамваї перекликаються, кожен дає вістку про себе, де він є, а може про щось і розповідає. Листяний шепіт викликав у Івана й іншу згадку, як він перевтілювався. Лягав у цьому ж садку горілиць — а садок тоді був молоденький, дерева росли ріденько — лягав і дивився на небо. А вгорі дуже-дуже високо пливли хмари, з білими будинками, білими церквами, білими деревами. Ціле місто, тільки без людей, бо ніхто й ніколи туди не дістанеться. Але Іван діставався. Він перетворювався на невеличку хмаринку, не більше, як пушинка, і швидко злітав до снігового міста на хмарі. Отам уже він чого тільки не витворював. Плигав скільки завгодно, перекидався через голову і ні трішки не забивався — м'якіше, ніж на перині. І ніхто за те не нагримає ,навіть мама, якби й побачила. Подорожував Іван на хмари частенько, і ніколи та вправа йому не набридала, бо там можна було робити все те, що забагалось дома.

Пам'ятав Іван, та чи й забуде коли, багато дечого із свого зеленого дитинства, — як ходив із юрбою хлопців купатися в Дніпрі, як цілими днями блукали в степу, як виливали ховрашків, як каталися в товаровому вагоні потяга, як з хлопцями збиралися тікати з дому на війну — все те в пам'яті тримається, ніби щось важливе й потрібне в житті, а справді важливе й потрібне, те що чув, вичитав ,навіть пережив — в'яне, мов у сухій витвореній землі рослина, перетирається на порох і розвіюється назавжди, ніби не чув, не знав і не переживав.

ДАЙТЕ СВІЙ ВКЛАД У ПОШИРЮВАННЯ ПРАВДИ ПРО УКРАЇНУ! ПОШЛІТЬ СВОЮ ДОБРОВІЛЬНУ ДОПЛАТУ ДО ПЕРЕДПЛАТИ ТА СВОЮ ПОЖЕРТВУ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"!

„ВЕСЕЛКА" НА ХМАРІ...

І знов, як пише Р. Завадович у своюму вірші, „По бурі, по зливі веселка на хмарі"... — Справді, після бур і негод в житті нашого народу за останніх кільканадцять років, з'явилась на вільній землі Вашингтона райдужна „Веселка". Заясніли усміхнені личка дітвори, зраділи їхні серця. Прилинула довгождана гостя до української школи, до садочка, хатки. З'явилась вона в золотій Каліфорнії, в метрополії світу, в далеких канадійських степах і в соняшній Флариді. Полинула в далекий, широкий світ, усюди, де живуть українські діти.

Завдяки Батькові - Союзові і невтомній та жертвенній праці наших дитячих письменників, наші діти одержали цінний дарунок. І хоч дарунок цей покищо скромний своїм зверхнім виглядом, (невідповідний папір, брак красок), то все ж таки він дуже багатий своїм змістом. Є тут все, чого потребують наші діти. Є тут перлини дітачої літератури О. Олеся (2 вірші з його цінного твору „Княжі часи") є твори І. Савицької, Р. Завадовича, В. Барагури та ін. Особливо сподобалися дітям Р. Завадовича: „Тарасик Вульбасик", „Богута Багатир" і „Кобзарева гостина". Цю сценічну картину з життя Т. Шевченка було виставлено в перше цього року в Шікаго з нагоди Шевченкових роковин. Вона напевно увійде в діточий театральний репертуар.

Батько-Союз сповнив свою обіцянку, наші письменники виконали свій обов'язок, а за нами, батьками, залишається найважніше: допомогти матеріяльно, щоб „Веселка" постійно сіяла на діточому небосклоні. Ми повинні допомогти „Веселці" виконувати це велике завдання, яке започаткував тому тридцять кілька років Михайло Таранько у Львові своїми діточими виданнями. Хто з нас батьків, не пам'ятає „Світа дитини", „Дзвіночка" і цих прекрасних книжечок (понад 150!) з „Діточої Бібліотеки"?!

Допомогти „Веселці" у тій так почесній і відповідальній праці — наш святий обов'язок. Рятуймо те, що ще можна врятувати! Ми впевнені в цьому, що при нашій постійній матеріяльній допомозі „Веселка" буде цим запашним, цілющим „Чар-зіллям", яке повякчасно нагадуватиме нашим дітям про „Далеку, а близьку нам кохану Вітчину". Ми віримо, що „Веселка" допоможе зберегти наші діти для України.

Маямі, в жовтні 1954.

Богдан Остапів.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Дітройт, Міш.

Великий концерт з доходом на будову церкви.

Православна Свято-Троїцька парафія почала недавно будувати і довела вже до даху церкву в Дірборні, що безпосередньо межує, ба навіть сплітається з західньою частиною Дітройту. Щоб добути фонди на покінчення цієї церкви, рішено дати великий концерт, підготовою якого зайнявся парох о. Роман Качмарський. В неділю 3-го жовтня ц. р. в залі Нар. Дому в Дітройті представив парох авдиторії плоди своєї праці і знаменитою поставою та вишколом новозорганізованого ним хору здобув величезне признання вдячних слухачів.

Заки подамо кілька своїх рефлексій, спинимось коротко при програмі.

Концерт складався з трьох частин. В першу частину ввійшли 4 церковні пісні: Херувимська (Музическу, в дійсності він українець - буковинець, Музика зі зрумунізованим прізвищем), Хваліте ім'я Господнє (Архангельського), Отче наш (Завадського, з чудовим супрановим сольом А. Попової і Сей день (Бортнянського). Вже в цій першій частині авдиторія запізналась з високомистецьким виконанням шедеврів церковного пісенного репертуару.

Друга і третя частини концерту складались зі світських, хорових і сольових пісень. Відомий баритон Д. Садовий відспівав „Безмежнеє поле". (Лисенка) і арію султана з оп. „Запорожець за Дунаєм" (Гулак-Артемовського), Г. і А. Попови (подружжя) відспівали „Ластівко моя прекрасна" і І. Войко-Якима, крім ніжної і завжди звозушливої пісні о. Матюка „Цвітка дрібная", що так добре підходила до її м'якого сопрано, зарепрезентувала ще дві пісні в англійській мові: Пуччіні арію з „Тоски" і, як наддаток: Шоколядового вояка. Про Садового і Попових зайвим є ще щось писати. Вони відомі на естрадах Дітройту і входить в Капелю Бандуристів, чи — як пані Попова — до Жіночого Ансамблю Китастого.

Хорові речі подані були в двох різних виконаннях. Мужеський хор відспівав Стеценка „Прометей" і Нижанківського „Гуляли", а мішаний хор Кошиця „Сироту". Давидовського „Бандуру" і в укладі Кошиця „Ой у лузі, червона калина". Всі ці пісні захоплювали слухачів витонченою заокругленістю і гарною звуковою інтерпретацією. Пізнати було велику музичну культуру і вправну дириґентську руку панотця Р. Качмарського, який щойно вперше виступив як дириґент з концертом у Дітройті і вперше представив своє небуденне вміння.

До успіху концерту причинилась прекрасна гра на фортепіяні панни Генрієтти Вінсон, яка дала два соля: Ганселя — „Як би я була пташтою" і Ліщта „Угорську рапсодію" н. 6. І був би цілий концерт стояв на високому мистецькому рівні, якби котрómусь з тих, що не мають поняття, де кінчаються межі мистецтва, а зачинається наруга над ним, а який мав, видко, вплив на хід концерту, не захотілось випустити на сцену непередбачену в програмі танцювальну молодечу пару. Поза лаштунками залунала популярна в совєтах гармошка, витинаючи одну з популярних московських пісень, і при тих звуках згадана пара відтанцювала танець, який назвала білоруським. Другий танок був козачок, хоч і добрий виконанням, але зовсім не підходящий до високого тону цілого зрештою концерту. Так і нагадалась чудова празнична відправа в церкві і ярмарочна хула довкола церкви. Велика шкода. Уявляємо собі, як мусів почуватись після того панотець-дириґент і артисти та члени хору, що так дорожили мистецьким змістом концерту і так довго до нього підготовлялись.

Велика шкода теж від того, що авдиторія не була так імпозантна своєю численністю, як концерт цього заслуговував.

Треба ще відзначити жертвенність бандуристів, які завжди готові підтримати важливішу національну справу. Так і цим разом кілька їх скріпило хор і окрасили солями (Я. Панасенко, П. Садовий і П. Пахолюк), бажаючи додати і свою лепту до будиви Божого храму.

Н.

Український Літературно Мистецький Клюб
Ню Йорк 144 2-а Ев.

Ню Йорк. — З Літературно-Мистецького Клюбу повідомляють, що в найближчу п'ятницю, 15-го жовтня, там відбудеться доповідь проф. Іванни Приймової: „На вокальні теми". Початок о год. 8.00 ввечорі.

Джерела української геральдики

Наукову доповідь на повищу тему виголосить д-р В. Сенютович-Бережний в суботу 16 ц. м. о год. 6 веч. в приміщенні НТШ в Ню Йорку, 302 Вест 13 вул.

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ"!

АРХЕОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ НА ПОЛІССІ

Археологічна експедиція Академії Наук УССР знайшла на берегах Дніпра від гирла р. Березини до гирла р. Прип'яті ряд поселень та могильників, що належать до другої половини першого тисячоліття перед нар. Христа. Знайдені численні пам'ятки матеріяльної культури, — пише в „Правді України" Ю. Кухаренко, заступник начальника експедиції, — спростовують думку про Полісся, як про глухий, дикий і майже незаселений край. Бронзові та скляні вироби свідчать про широкий торговельний обмін між слов'янами Полісся та їх сусідами — племенами Середнього Подніпров'я і слов'янським населенням басейну Висли.

ВИКОНАЛИ СВІЙ ОБОВ'ЯЗОК

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою добровільну доплату до передплати „Свободи" та свою пожертву на фонд дитячого журналу „Веселка".

СПИСОК Ч. 5.

Д-р Р. Сочинський, Бруклин	$10	О. Братах, Нюарк	2
В. Авраменко, Ню Йорк	10	І. Антоняк, Филаделфія	2
В. Коць, Клівленд	5	В. Зиак	2
І. Бажан, Ню Йорк	5	Д. Галушка, Перт Амбой	2
Н. Н., Ню Йорк	5	І. Вишиваний, Ню Йорк	2
Ф. Горбаль, Шікаго	5	Н. Коритовський, Ню Йорк	2
Я. Сидор, Бронкс	5	О. Петрович, Филаделфія	2
С. Боднарчук, Ню Йорк	5	В. Голик, Нюарк	2
Д-р П. Дубас, Филаделфія	5	о. Д. Федасюк, Перт Амбой	2
М. Віхорек, Дітройт	5	Н. Чопик, Мілвіл	2
П. Бачинський, Бейон	5	С. Мельник, Пітсбург	2
Д-р Г. Лозинський, Шікаго	5	К. Каліста, Колдейл	2
А. Галелюк, Ню Бронсвік	5	В. Гаврилюк, Джерзі Сиіті	2
А. Королик, Гопвел Дж.	3	І. Сенковський, Джерзі Сиіті,	2
Н. Кіч, Сейквіл	3	І. Лютий, Нортгемптон	2
Є. Шидичук, Белпорт	3	Н. Геречка, Сомервіл	2
В. Диминський, Честер	3	Г. Кондрацький, Гаверстрав	2
О. Яхно, Перт Амбой	3	Н. Мегик	1.30
М. Яремко, Балтімор	3	В. Жуковець, Джерзі Сиіті	1
Інж. І. Жук, Бронкс	3	Д-р І. Макух, Филаделфія	1
Я. Басараб, Іст Молінс	3	Г. Кудин, Вайнленд	1
Д. Фортуна, Елизабет	3	Я. Ярема, Ню Йорк	1
Д. Біляк, Торонто, Канада	3	О. Т., Филаделфія	1
Г. Шемелинець, Ню Йорк	2	Р. Когут, Филаделфія	1
М. М. Сірман, Раритан	2	Т. Дзюбіна, Ансонія	1
А. Горчинський, Джерзі Сиіті	2	М. Опришко, Филаделфія	1
Т. Гуль, Стетен Айленд	2	Н. Ільків, Елизабет	1
Г. Неділко, Пассайк	2	Т. Галлянт, Словтсбург	1
В. Терлецький, Кемден	2	А. Букшований, Байон	1
Б. Остапюк, Маямі	2	Н. Н., Шікаго	1
Проф. Б. Загайкевич, Розел	2	І. Куземський, Филаделфія	1
Д. Вирста, Рочестер	2	Ю. Аннюк	1
З. Куровицький, мол. Н. П.	2	Н. Волошинович, Елизабет	1
Б. Турко, Джерзі Сиіті	2	З. Питляр, Нюарк	1
Т. Лущак, Бервік	2	Інж. Л. Савойка, Нюарк	1
М. Папушкевич, Шікаго	2	В. Нікорович, Шікаго	1
Д. Гавелий, Вайт Гавен	2		
І. Федорик, Аллентавн	2		$198.30
С. Покоро, Клівфтон	2		
Д-р В. Калина, Ню Йорк	2	Раніше проголошено	739.51
В. Чупа, Ню Йорк	2		
І. Красник, Шікаго	2	Разом вплинуло на фонд „Веселки"	$937.81
О. Полюга, Шікаго	2		

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ ДОДАТОК, СТОРІНКИ МОЛОДІ, ДИТЯЧИЙ ЖУРНАЛ „ВЕСЕЛКА" — ЦЕ ПОДАРУНКИ „СВОБОДИ" ДЛЯ ВАС. НЕ ВАГАЙТЕСЬ ПЕРЕСЛАТИ СВОЮ ДОБРОВІЛЬНУ ДОПЛАТУ ДО ПЕРЕДПЛАТИ ТА СВОЮ ЩЕДРУ ПОЖЕРТВУ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"!

ВІСТІ Українського Народного Дому в Ню Йорку, 140-42, 2nd ave. N.Y.C.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ УДІЛОВЦІВ (ШЕРОВЦІВ) У.Н.ДОМУ відбудуться в неділю, 7-го листопада ц. р., а не 1-го, як помилково подано вчора в оголошенні, в год. 2-ій попол., у великій залі У.Н.Дому.

• ПРАЦЯ • • HELP WANTED—MALE •

Machine Designer

щонайменше 5-річний досвід при автоматичних машинах.

STANDARD TOOL & MANUFACTURING COMPANY

738 Schuyler Avenue, Lyndhurst, N. J.

Голоситись 8 a.m. до 4:30 p.m. від понед. до п'ятниці

ПОМІЧНИК ОГОРОДНИКА

ДОСВІДЧЕНИЙ
Телефон:
SUNSET 5-7574

KENNEL MAN
Самітний.
Праця на цілий рік.
$55 тижнево
Телефон:
SUNSET 5-4079

АВТОМЕХАНІК
Експерт з досвідом вирівнювання коліс.
Стала праця, добра платня.
Голоситись:
EMBASSY SERVICE CENTER
260 Northern Blvd., Bayside, L. I.
Phone BA 4-6794

Продаж товарів славних марок. Розпічніть свій власний бизнес без вкладу готівки продаючи різні приряди, біжутерію, годинники, домаш. товари, забавки, дарунки, своїм приятелям, співпрацівникам, сусідам і домовласникам. Всі національні вироби є оголошені в новім кольоровім каталозі 1955 р., який на бажання висилаємо даром з листою гуртов. цін. Замовлення висилається до 24 годин. Виставова заля відкрита щоденно 9-6, у вівтор. до 9 P.M. Вільне паркування.
MAXWELL DIST. CO., INC.,
161 Washington St., (S.) Newark, New Jersey

ЗАВІДУВАЧ ЯРИННОЇ КРАМ. До малого самост. склепу. Мусить мати добр. досвід, рекомендації, добр. вигляд. Стала праця. Добра платня. Приємні умовини праці. Голос. особисто:
BOULEVARD MARKET
251-14 Northern Blvd., Little Neck
Phone: BA 9-1266

T. V. SERVICEMEN
Праця поза фабрикою. Досвід. Потрібне авто. Добра платня. Голоситись:
SIRTRON T. V. SERVICE
5322 Roosevelt Ave., Woodside
Phone TW 8-8182

HANDYMEN — CHAUFFERS
CARPENTERS — PLUMBERS
FARMERS or COUPLE.
Кімната, харч і платня.
Сталі праці. Телеф.
BU 4-7400

СУПЕРІНТЕНДЕНТ
(подружжя)
до апартаментового дому в N. Y. Механічні здібності. Олив. огрівання. #6. Incinerator. 4-кімн. мешкання, фронт. на голов. поверсі. Добра платня.
Телефон RE 9-8779

КУПУЙТЕ В ПІДПРИЄМСТВАХ ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В СВОБОДІ!

• HELP WANTED FEMALE •

ГОСПОДИНЯ

спання на місці у власній кімнаті в домі на Long Island. 3 дорослих дітей. За ближчими інформаціями телефонувати:
LA 5-6326 або LA 8-5118

ПОШУКУЄТЬСЯ
ДІВЧИНИ АБО ЖІНКИ
до легкої домашньої праці.
Повинна любити діти.
Телефонувати:
ULster 6-9613

ПОТРІБНО ДІВЧИНИ

до канцелярійної праці, тільки в суботи. Праця на цілий рік.
Телефон:
SUNSET 5-4079

ЖІНКИ
до праці у фабриці паперових торб. Стала праця. Можна заробити до $1.25 на годину. Всі користі. Голоситись:
CROMWELL PAPER CO.
812 Jersey Ave., Jersey City

КОСМЕТИЧКА
з досвідом у всіх ділянках фаху. Години 9:30 до 5:30 (закрито в середу). Добра платня. Голоситись:
RICHARD'S HAIRSTYLIST
90 Merrick Rd., Baldwin
Phone: Baldwin 3-4052

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ
У. Н. СОЮЗУ

• REAL ESTATE •

20 WADE ST., JERSEY CITY
2 род. 5 і 6 кімн., 2 кімн. піддашшя, гараж на 2 авта, новий олив. огрівач, без контролі комірного. Можна мати обидва поверхи закриті. Ціна $17,500
Без посередництва.
Tel. DE 2-4441

ОКОЛИЦЯ HEMPSTEAD
Добре збудов. 9 кімн. мур. наріжний дім. Відпов. на 1 або 2 род. Гарно вироблена 100x100 площа. Сітки, охор. вікна, венец. заслони, коминок й інш. особливості. Вл. шкіл, парку, автобусу і склепів. Чудове купно тільки за $19,500. Телеф. власника: IVanhoe 9-4502.

6-РОДИННИЙ МУРОВАНИЙ ДІМ
до продажу на Квінсі. Олійне огрівання. Добрий прибуток. Ціна $22,000. Готівки $4,500. Є також до продажу на Бронксі 2-х родин. дім зі садом, треба готівки $1,800. Дзвонити до 10 ранку та від 7 до 9 ввечері.
AU 1-0194

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

АНСОНІЯ, КОНН. — Т-во ім. А. Бончевського, відд. 10, повідомляє всіх своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 17. жовтня, зараз по 1-ій Сл. Божій, в парафіяльній залі. Проситься всіх членів прийти на збори. Довгуючих проситься сповнити свій обов'язок. — М. Хома, предс.; В. Глива, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Т-во „Свобода", 194 відд., повідомляє членів, що в п'ятницю, 15-го жовтня відбудуться в домівці Т-ва. 12. Ст. Маркс Пл. збори, до участи в яких запрошуться всіх членів. Початок о год. 8 веч. — Управа.

РАРІТАН, Н. ДЖ. — Повідомляється членів Б-ва св. Арх. Михаїла, відд. 332, що місячні збори відбудуться в суботу, 16. жовтня, о год. 7:30 ввечорі, в У. Н. Домі. 10 Колфакс вул. Проситься всіх членів прийти на збори. — М. Сірман, рек. секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Місячні збори Сестрицтва Рожд. Преч. Діви відд. 259 відбудуться в неділю, 17-го жовтня, в церковній залі 4952 So. Paulina St., о год. 2-ій пополуд. Присутність членів обов'язкова. — П. Трусяк, рек. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Звичайні місячні збори Б-ва св. Юрія відд. 239, відбудуться як звичайно в третю суботу місяця, 16-го жовтня в домі Укр. Амер. Горожан при вул. 847 N. Franklin. Секретар буде урядувати від год. 4:30 до 7:30 пополудні. Звертається особливу увагу на обов'язок своєчасного точного вплачування членських внесків. — Д-р В. Галан, гол.; М. Ковальчук, секр.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. — Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка, відд. 64, відбудуться в суботу, 16-го жовтня, о год. 7:30 веч., при Мейн вул., у Винярського. Просимо всіх членів явитися на зборах. — І. Бурний, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Відділ 397 повідомляє своїх членів, що побір вкладок буде в суботу, 16-го жовтня від год. 7:30-8-ої вечером і в неділю, 17-го від 12-2-ої попол. Прохаємо членів вплачувати жертву на „Веселку" разом з вкладками. — М. Субтельний, гол.; О. Штогрин, секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ.—Т-во ім. І. Франка відд. 372, повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 16. жовтня, о год. 8-ій веч., в домі VFW, Вашингтон вул. Проситься всіх членів прийти на збори і вирівняти свої вкладки. — А. Кручак, секр.

• НА ПРОДАЖ ФАРМА •

НА ПРОДАЖ
10-акр. куряча фарма, 4-кімн. дім, катедж, електрика, 250 ленгорнів, бл. Hightstown, Prospect road.
Кличте M. TRISTAN,
31 Acres Drive, Hamilton Sq., N.J.
(JU 7-9039, Trenton, N. J.)

190 акр. землі, 80 управної, решта ліс і пасовисько. Дім 4 кімнати і пивниця, будинок на машинерію 22x70. Сайло 12x40. Стайня на худобу 30 шт., вода в стайні. Вода подається вітрота електромоторами. Вартість $5,500. Готівки $2,000, а $3,500 на сплату. Писати:
FRANK TRIBULA
Route 1, Box 74,
Neillsville, Wisconsin

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ...
КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВІНГ.

• MISCELLANEOUS •

ШЕНШИЛІ
2 пари — 2 молоді пари NBCA
Реєстровані: $1,200.
North Road: West Point Pleasant, N. J. — Or Best Offer:
200 North Road:
West Point Pleasant, N. J.
PO 5-3467

How to get plenty of heat... with the least possible fuel

The oil fired Oakmont Boiler is engineered to provide efficient, dependable, comfortable heating with utmost economy. Sturdily-constructed. Smartly-styled. Completely automatic. It's a quality unit ... budget priced!

OAKMONT OIL BOILER by AMERICAN-Standard

Reliable Oil Burner
Installation
Combustion Efficiency Tested

Kew Forest
FUEL OIL INC.
TW 4-8220 - 8221

Цікаве для старших чоловіків

Вітаміни й мінеральні води для спеціяльного вжитку людьми старшого віку — є вже відомі. Корисні висліди дають найбільшу заохоту людям, які є стурбовані і пригноблені своїм станом. Не потребуєте морочитися, що ви „старі", втомлені, не почувайтеся, що ви „скінчені" коли той стан не є функціональний,а просто викликаний браком B1, B2 niacinamide, або заліза тому, що тепер появився знаменитий і сильний засіб, який охоплює всі ті життьові елементи плюс 15 інших вітамін і мінеральних вод а все це тільки в одній капсульці. Все, чого потребуєте, це взяти одну з отих капсульок денно, щоб дістати певну скількість терапевтичних вартостей з деяких найважніших поживних складників, які витворюють енергію, відому чоловікові. Щоб дістати 50 штук запасу того препарату, вишліть просто поштою цю вирізку до **TYNOL CO., Dept. 512, Box 321, Croton on Hudson, N. Y.,** а щоби мати певність напишіть друкованим письмом своє призвище й адресу на обороті коверти. Пакунок буде доставлений поштою за післяплатою $4.48, що рівняється видаткові меншому як 10 центів денно, себто досить мало, щоб видати їх для свого добра.

Ділимося сумною вісткою із Знайомими, що наша Найдорожча Дружина, Мама і Бабуня

бл. п. **ОСИПА БРЕЧКА**

кол. емер. вчителька нар. шкіл в Зах. Україні, прийнявши Найсв. Тайни, упокоїлася в Бозі по тяжких терпіннях дня 6-го жовтня 1954 р., залишаючи в смутку мужа, доньку, зятя і внучку.

Похорони Покійної відбулися в Бостоні дня 9-го жовтня з похоронного заведення на місцевий катол. цвинтар.

Вічна Їй Пам'ять!

Муж ДМИТРО, дочка ВІРА, зять МИХАЙЛО, внучка ХРИСТИНА.

• Business Opportunity •

ЛАНЧОНЕТА.
Пов. виряд з fountain. Добре положення, бл. школи. Довгий винайм. Можна розбудув. до досконалого заробітку. Ціна $1,200 in notes. Сплати $100 місячно. (Без готівки, товар доляр за доляр). Телеф. власника по 7:30 веч. HI 6-9785.

• MISCELLANEOUS •

Ми обслуговуємо весільні прийняття.
Parties — Showers
також
найкращі перекуски й обіди.
Відвідайте
PANSHAW
602 South Broadway
Yonkers, N.Y. Tel. YO 9-9584

ORGAN & PIANO MAINTENANCE
Церковні контракти. Досвід настроювання піян.
$6.00 за піяніно
$7.50 за фортепіян.
Помірковані ціни направи всіх родів піян.
OSCAR M. WILLIAMS
122 N. 5th Ave., Mt. Vernon
Tel. MO 7-9014

$1 AL 4-5059
звичайно протягом одної години.
+ За частини і працю, за виклик до дому.
Легкі сплати. Від 9 а. м. до півночі через 7 днів.
GR 7-5391
POWER TV
Man-Bx-Bklyn-Queens

Український Народний Союз, який нараховує тепер уже понад 70 тисяч членів, є такою передовою народною установою американських і канадійських українців, в списку членства якої не повинно-забракнути теж і Вашого імені. Бо належати до УНСоюзу, значить належати до цього свідомого та ідейного загалу, який творить і веде наше громадське життя

• BUSINESS OPPORTUNITY •

LUCHEONETTE & FOUNTAIN
Пов. виряд. Бизнес. положення Manhattan Ave., Greenpoint, Brooklyn. $600 тижнев. оборот. Можна легко розвинути. 3 кімнати. Помір. рент — винайм. Власник продає по д. уміркованій ціні. Телеф. власника:
EV 9-9135

РОБІТНЯ НАПРАВИ АВТ
Повний виряд. Добре бизн. положення, голов. переїзд. Винайм на 15 років. Ідеальне на станцію перевірки авт. Можна поліпшити життя. Власник продає тільки за $15,000, з уваги на інший бизнес. Повна ціна.
Телеф. власника HA 4-3075

ФАБРИКА ВАЛІЗОК
Давно засноване підприємство. Відповідне для спільників до $25,000.
Навчимо цілого бизнесу. Власник відходить тому продає цей досконалий бизнес.
Тел. в день OR 3-9620
вечорами GE 5-1897

МАЛИЙ РЕСТОРАН
Пов. виряд, бизнес, положення в Staten Island. Міс. рент $40 — винайм. Добрий прихід. З уваги на недугу власник продає по д. уміркованій ціні.
Телеф. власника:
TO 8-1969-W or TO 8-1278

ФРИЗІЄРНЯ
Заснов. тому 10 р. Пов. виряд, 4 крісла. Биз. положений близ. комплексу будинків і новозбудованих домів. Рент $80 — винайм. Добр. прихід. Продається з уваги на хворобові видатки в родині. Повна ціна тільки $750 готівки. Зайдіть або телеф. в кожний час. Anthonys, 9520 Avenue L, Brooklyn, N. Y.
Phone NI 9-3222

ПОШУКУЮ СПІЛЬНИКА
до ланчонети. 5½ днів в тижні. Добре положення. Винайм на 5½ р. Можна поліпшити умов. життя. Щоб приступити до цієї бизн. нагоди потрібно тільки $1,800 готівки.
Телеф.: OR 5-9689

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ
У. Н. СОЮЗУ

HOW did Grandpa get the news?

Long Distance told him, "It's a boy!" Long Distance costs so little to all parts of the country. Call Tucson—only $1.90. Three minutes. Station-to-station. After 6 PM and all day Sunday. Plus reduced, 10% tax.

УКРАЇНСЬКІ ФОНОГРАФІЧНІ ПЛАТІВКИ
Заходіть або пишіть по українські й другі платівки. Висилаємо платівки по цілому світі. Пишіть щодня по український каталог платівок.
FOREIGN RECORD EXCHANGE
2219 West Chicago Avenue Chicago 22, Ill., U.S.A.

• РОЗШУКИ •

АНАСТАЗІЯ РОМАНКІВ
пошукує свою сестру
ЗОФІЮ СКИБА.
З села Оліїв, повіт Зборів, Зах. Україна. В 1944 р. вона жила коло Відня, Австрія. Хто знав би про ню чи вона сама прошу голоситись:
ANASTAZIA ROMANKIW
1329 W. Ancona Sreet,
Chicago 22, Ill., USA

• MOVIE •

СЬОГОДНІ И ЗАВТРА
Великий драматичний фільм
"CLEOPATRA"
AMERICAN THEATRE
3rd Street Bet. Ave. B. & C.
NewYork City

• BOATS FOR SALE •

НА ПРОДАЖ ЧОВЕН
Evinrude 1954 р. 7½ H.P. Aquasonic
Уживана тільки 6 годин. Зі „стендом". Справжнє купно тільки за $175.00.
Телефонувати:
SH 5-4516 or HY 3-0727

• ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ •

Машинки до писання
УКРАЇНСЬКІ И АНГЛІЙСЬКІ
з подвійною азбукою
(Українська й Американська)
НАЙКРАЩИХ МАРОК
HANUSEY MUSIC CO.
244 W. Girard Avenue
Philadelphia 23, Pa.

Miami, Florida
Маємо кімнати до винайму.
Пишіть або їдьте просто до:
Mr. & Mrs. M. SZPAK
257 N. E. 17th Terrace, Miami 32,
Florida. — Phone 82-2692

КНИЖКА И ЧАСОПИС — НАЙНЕОБХІДНІШІ РЕЧІ В ДОМІ КУЛЬТУРНОЇ РОДИНИ

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща.
ЦІНИ ПРИСТУПНІ.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 EAST 5th STREET
New York City
REASONABLE PRICES
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯ
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

УВАГА! ШІКАГО І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

БРАТСТВО СВ. СТЕФАНА ВІДД. 221 УНС
влаштовує
В ШІКАГО, ІЛЛ.

ВЕЛИКУ ОСІННЮ ЗАБАВУ
(БАЛЬ)
що відбудеться
в суботу, 16-го жовтня 1954 р.
В ДОМІ ВІДД. УНСОЮЗУ, 845 N. Western Avenue.
Початок о год. 8-ій веч. Вступ $1.00.
Музика М. ПРИСЛЯКА.

Для всіх членів та союзовців, їх приятелів та знайомих багато різнородних веселих розваг приготовляє — Комітет.

УВАГА: ЦЕНТРАЛ ФОЛС, ПАВТУКЕТ, ПРОВІДЕНС, ВУНСАКЕТ И ОКОЛИЦІ!
Український Горожанський Клюб і УНС в Централ Фолс, Р. Ай., влаштовує
ВЕЛИКУ ЗАБАВУ
В СУБОТУ, 16-го ЖОВТНЯ, о год. 8-ій вечора
при 59 Central St., Central Falls, R. I.
на яку запрошує все Громадянство місцеве і позамісцеве і членів 93 відділу УНС прибути обов'язково на цю забаву.
За добру забаву ручить — Комітет Клюбу і УНС.

Увага! — Трентон, Н. Дж., і околиця!

УКРАЇНСЬКИЙ МІШАНИЙ ХОР
під дир. п. Бігуна
— улаштовує —
в суботу, 16-го жовтня 1954 р.
в залі „SOKOL HALL"

ВЕЧІР З ТАНЦЯМИ
Початок о год. 7-ій веч.
Буфет і різні несподіванки. Вступ $1.00.

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ В НЬЮ ЙОРКУ
повідомляє, що на обох його відділах
ЕКОНОМІЧНОМУ І ПОЛІТИЧНИХ НАУК
продовжені:
а) Вписи студентів ще до 29 жовтня 1954, а
б) Початок навчання призначений на 15 жовтня 1954 р. о год. 6-ій веч. в авдиторії Дому Української Культури, 302-304 West 13th St., New York 17, N. Y.
Кожний студент повинен перед тим днем зголоситись за своїми документами в Канцелярії Інституту:
320 EAST 14th STREET, NEW YORK 3, N. Y.

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ В НЬЮ ЙОРКУ
закликає
Колишніх Студентів УТГІ, УЕВШ та інших европейських шкіл, без огляду на їх спеціялізацію, які через виїзд з Европи не закінчили своїх студій, негайно зареєструватись в канцелярії УТІ.
Реєстрація має на меті нав'язання зв'язку зі студентами з метою подання їм інформацій про спеціяльні можливості до закінчення перерваних студій та одержання американського диплому.
Це саме відноситься до матурантів і учнів середніх шкіл, що не продовжували своєї освіти в Америці.
Писати на адресу:
UKRAINIAN TECHNICAL INSTITUTE
320 East 14th Street, New York 3, N. Y.

ВЖЕ ПОЯВИВСЯ!

ФОТОАЛЬБОМ „ЛЮБІТЬ УКРАЇНУ"

НАСТІЛЬНА КНИГА
кожної української родини.

ЦЕ —

- Панорама всієї України від Карпат до кубанських степів.
- Галерія історичних і сучасних образів українських людей, працею і розумом яких стоїть Україна.
- Широкий огляд культурних пам'яток.
- Ілюстрований огляд історії культури українського народу і його боротьби за незалежне існування.
- Найкраща пам'ятка з України для кожного українця.
- Найлегший підручник навчання українознавства.
- Найкращий засіб ознайомлювати не-українців з Україною.

Замовляйте у:
Mykhailo Boretsky
431 BLEECKER STREET
BROOKLYN 37, N. Y.

1128 ФОТОГРАФІЙ З ЦІЛОЇ УКРАЇНИ! ВСІ ТЕКСТИ В УКРАЇНСЬКІЙ І АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ! — ЦІНА $12.50

ПРОТОКОЛ

XXIII. ЗВИЧАЙНОЇ КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ЯКА ВІДБУЛАСЯ В СТОЛИЧНОМУ МІСТІ ВАШИНГТОНІ В ГОТЕЛІ СТАТЛЕР (WASHINGTON, D. C., HOTEL STATLER) В ТИЖНІ ВІД 31-го ТРАВНЯ ДО 5-го ЧЕРВНЯ 1954

(8)

ПРОДОВЖЕННЯ ДЕБАТ НАД ПРОЄКТАМИ СТАТУТОВОЇ КОМІСІЇ

Адв. Пізнак перериває та заявляє, що пропозиції є настільки несуттєві, бо вони противорічать асекураційним законам. Це, що в квестіонованих параграфах сказане, повинно залишитися, бо так постановляють закони. Коли мова про політику, то її розуміння не треба обмежувати тільки до української політики, але треба розуміти теж американську та американські партії. Закон виразно постановляє, що ці справи не повинні бути предметом дебат на зборах братерсько-запомогових організацій. Щодо делегатів до відділів УКК, ті асекураційні закони теж не дозволяють на т. зв. партнерство з іншими організаціями, коли мова про статутові постанови. Але це не перерішує, що поодинокі відділи і без окремих постанов статуту можуть таких своїх представників висилати. Така співпраця з іншими може відбуватися виключно на добровільній базі, а не на підставі постанов статуту.

Внескодавець пропонує дальші зміни, зокрема пар. 122...

Гол. предс. Д. Галичин вияснює, що це не є спосіб, в який можна переводити зміни статуту на конвенції. На те є Статутова Комісія, якій треба передавати пропозиції змін, що їх розглядає, перевірює та відповідно представляє конвенції. Кожний параграф статуту можна б змінювати чи доповнювати, але коли б це роблено з флору в імпровізований спосіб і без попереднього хоч би писемного зголошення, то одного тижня не вистачило б конвенції на самий тільки розгляд таких пропозицій щодо зміни статуту. Отже свої пропозиції делеґат повинен зберегти вже до черговоі конвенції.

Адв. М. Пізнак стверджує, що дискусію над звітом Статутової Комісії та над зміною статуту вичерпано і він в імені Президії та Конвенції складає тій Комісії подяку за її великий і успішний труд.

Адв. М. Пізнак коротко інформує про успіхи Пресової Комісії в передачі та поширенні вісток та інформацій про конвенцію в місцевій і крайовій американській пресі. Він зокрема поінформував про зрефероване у „Вашинґтон Пост" непорозуміння з прапором: Управитель готелю Статлер, у якому відбувалася конвенція УНС дістав телефонічний запит про те, який то прапор вивішений на будинку готелю. Незорієнтований в ситуації управитель відповів, що це може бути український з нагоди української конвенції, або етіопський з нагоди побуту імператора Гайле Селяссіє. На всякий випадок просив заждати при телефоні, аж він справу виснить. Щойно тоді виявилось, що над будинком готелю повівав прапор... автономного дистрикту Колюмбії, в якому находиться сталиця країни.

Андрій Цебак, дел. відд. 100, зголошується до слова та пропонує, що заки конвенція вислухає звіту Виборчої Комісії, щоб раніше ухвалити платню головним урядникам.

Адв. М. Пізнак інформує, що звіт Виборчої Комісії треба вислухати швидко тому, щоб ще був час надрукувати бальоти, а ухвала платні гол. урядникам напевно забере довший час.

Гол. предс. Д. Галичин, очікуючи приходу Виборчої Комісії та проголошення її звіту, відчитує проєкт привітів, рекомендацій і резолюцій.

ПРИВІТИ, РЕЗОЛЮЦІЇ І РЕКОМЕНДАЦІЇ XXIII КОНВЕНЦІЇ У.Н.СОЮЗУ

XXIII Конвенція Українського Народного Союзу, найстаршої і найбільшої української братерсько-запомогової і суспільно-громадської організації в З'єдинених Державах Америки, що відбулася в столичному місті Вашинґтоні, в готелі Статлер, в тижні від 31-го травня до 5-го червня 1954, схвалила такі привіти, резолюції і рекомендації:

I. ПРИВІТИ

Привіт Українському Народові та його Борцям за волю

XXIII Конвенція Українського Народного Союзу шле братній привіт країні своїх батьків — Україні та її героїчному Народові, який, не зважаючи на всі терпіння і гекатомби жертв, продовжує нерівну боротьбу проти комуно-московського ворога людства за свою власну волю і незалежність та за рятунок людства і його цивілізації. Конвенція клонить голову перед величністю українських жертв у цій боротьбі та висловлює свій найглибший подив для Борців українського революційного підпілля, його Проводу і його леґендарної Української Повстанської Армії, як і для всіх тих безіменних Героїв, що на різних місцях та різними засобами ведуть активну боротьбу проти комуно-московського окупанта. Зібрані на Конвенції делеґати прирікають в імені понад 70,000 членів Українського Народного Союзу робити все можливе та докласти теж і зі свого боку всіх зусиль, щоб кров українських Героїв, терпіння українських Мучеників і змагання Українського Народу вже вкоротці дали довгоочікуваний і дорого окуплений результат — Волю і Незалежність!

Привіт Українській Еміґрації

XXIII Конвенція Українського Народного Союзу вітає всіх українців теперішнього великого політичногоісходу, яких насильство ворога заставило залишити Рідну Землю та шукати захисту по всіх чужих країнах світу. Хай же ідеали Волі, для яких вони покинули Україну, та героїчна і жертвенна боротьба України за ті ідеали візьмуть верх над нашими злобуденними справами та об'єднанють нас любов'ю, братерством, політичною і релігійною толеранцією та взаємним розумінням і взаємною допомогою в одну велику сім'ю, бо це скріпить наші сили та приспішить день українського визволення. Конвенція зокрема вітає Українську Національну Раду.

Привіт Членам УНС та Українській Спільноті в ЗДА і Канаді

Делеґати XXIII Конвенції та обраний ними Головний Уряд передають братерський привіт усім членам Українського Народного Союзу, організатора, подвижника і головної остої найкращих українських ідеалів та українських традицій і українського життя в цій благословенній, вільній країні. Конвенція вітає ті тисячі нових членів, які в міжконвенційному часі збільшили і скріпили ряди Українського Народного Союзу, а між ними зокрема тих членів, які після довгих років неволі на окупованій жорстокими ворогами Рідній Землі та після скитання по всіх бездоріжжях світу, опинились між нами та включились у наш творчий процес. Разом із своїм членством, Конвенція УНС вітає і всю Українську Спільноту в ЗДА і Канаді. Високі ідеали основоположників Українського Народного Союзу та великі завдання і потреби нашої спільноти і нашого народу хай просвічують нам усім у дальшій праці та в дальшому спільному змаганні до Великої Мети!

II. РЕЗОЛЮЦІЇ

XXIII Конвенція Українського Народного Союзу стверджує, що 60 років існування і розвитку цієї організації українців на вільній американській землі виявили і потвердили тотожність і велику творчу силу українських і американських ідеалів волі та демократії. Збігом історичних обставин так склалось, що власне в цих наших З'єдинених Державах Америки і в Канаді та під їхніми прапорами існує сьогодні найстарша і найбільша в світі вільна українська інституція, якою є Український Народний Союз, та найстарша і найбільша трибуна вільного українського слова, якою є його офіціяльний орган „Свобода". В таких обставинах Український Народний Союз і його орган „Свобода" становлять велику цінність не тільки для Українців Америки і Канади, але і для всього українського, американського і канадійського народів. Цей факт накладає окремі обов'язки і окрему відповідльність на широкі маси членства Українського Народного Союзу та на його Провід, як і на всю українську спільноту в З'єдинених Державах і Канаді у відношенні до Союзу.

Резолюція в загальних справах

XXIII Конвенція Українського Народного Союзу стверджує, що загальний розвиток світових подій впродовж останніх чотирьох років від часу попередньої Конвенції не тільки не виправдав надій і сподівань на можливість замирення та співжиття між вільною західньою і рабовласницькою совєтською системами, але і додав ще ряд нових доказів, що таке замирення і співжиття неможливі та що раніше або пізніше одна з тих систем мусить зникнути. Зокрема болючим досвідом останніх років була війна в Кореї, де в обороні волі і демократії перед аґресивним імперіялізмом склали свої голови та проливали свою кров найкращі сини вільних націй світу, головно сини найбільшої остої волі і демократії — Америки, між ними і сотні членів Українського Народного Союзу. Цей та інші подібні болючі досвіди останніх років мусіли переконати кожного, що світ і його цивілізація в теперішній атомовій добі не можуть вдержатись у напів вільному і напів поневоленому стані та що тільки спільна оборона волі для всіх, хто її має, і спільна боротьба за визволення тих, хто ту волю втратив, отже тільки повалення рабовласницької комуністичної системи та на руїнах совєтсько-російської імперії і привернення волі і незалежности українському та іншим поневоленим народам можна запевнити світові тривкий мир, добробут і дальший розвиток цивілізації. Виходячи з таких заложень і переконань, XXIII Конвенція Українського Народного Союзу виносить такі резолюції:

В американських справах:

1. Піддержувати всіми своїми силами і засобами внутрішню і закордонну політику урядів З'єдинених Держав і Канади, скеровану на закріплення оборонної сили та збільшення могутности наших країн і на допомогу іншим вільним націям світу в таких самих зусиллях;

2. Зокрема піддержувати політику та всі почини наших урядів і наших країн, скеровані на практичну і матеріяльну допомогу визвольним змаганням українського та інших поневолених Москвою народів у їхній боротьбі за волю і незалежність, бо ці нації стоять в аванґарді боротьби за рятунок світу і його цивілізації перед большевицькою загрозою;

3. Протидіяти і поборювати з найбільшою рішучістю теж усі інші види російського імперіялізму, розбуджені тепер знову в поодиноких скупченнях російської еміґрації, включно із З'єдиненими Державами, вважаючи ці прояви та їх свідомих чи несвідомих прихильників і симпатиків загрозливими і шкідливими для оборони вільного світу перед аґресивним комуно-московським імперіялізмом;

4. Протестувати і всіма силами поборювати еміґраційні залишки трагічно пережитих польських імперіялістичних претенсій до західньо-українських земель та їх столиці, древнього українського города Львова, вважаючи ці претенсії не тільки за імперіялістичні і цілком безправні та безпідставні, але й за крайнє шкідливі та загрозливі для справи оборони вільного світу перед большевизмом і зокрема для справи визволення українського і польського та інших поневолених народів.

5. Підтримувати і поширювати ідею та практичну співпрацю і співжиття між усіма волелюбними націями світу та зокрема ідею порозуміння і співпраці між поневоленими народами і їхніми еміґраційними групами, включно з поневоленим соціяльно російським народом, якщо він відречеться своїх імперіялістичних амбіцій минулого і сучасного та явно і виразно признає всім народам колишньої царської і теперішньої совєтської російської імперії таке саме право на вільне і незалежне державне життя на їх етнографічних територіях, яке він обстоює для себе.

6. Конвенція звертає увагу на все існуючу і в поодиноких випадках збільшену внутрішню загрозу для наших країн збоку злочинно-підривних комуністичних п'ятих колон та домагається якнайрішучіших заходів для їх унешкідливлення. Рівночасно Конвенція закликає всіх членів УНСоюзу та всю українську спільноту в ЗДА і Канаді якнайрішучіше поборювати цю внутрішню п'ятиколонну загрозу всіми законними засобами.

Конвенція висловлює затривоження з приводу посиленої в останньому часі підривної акції кремлівської аґентури в поодиноких південно-американських країнах, зокрема в Ґватемалі, та закликає уряди наших країн поробити всі потрібні заходи для припинення і відвернення тієї загрози.

8. Конвенція Українського Народного Союзу з жалем стверджує, що ані урядовий „Голос Америки", ані приватні аґенції такі, як Американський Комітет Визволення від Большевизму і Радіо Вільна Европа, хоч самі по собі інституції дуже корисні і потрібні, далеко не використовують усіх можливостей для досягнення тієї мети, для якої вони призначені Зокрема з жалем приходиться ствердити, що ці інституції не потрапили досі поставити ясно і правильно ідей та принципів і переконань Американського Народу в теперішній боротьбі проти большевизму та здобути для тієї боротьби беззастережних прихильників серед поневолених народів. роду червона Москва продовжує ганебну акцію передворен-

В українських справах

Конвенція стверджує, що впродовж останніх чотирьох років комуно-московський окупант, до всіх своїх дотеперішніх практик народовбивства, додав ще нові і ще більш рафіновані. Переконавшись, що всі практики прямого народовбивства натрапляють на незломний спротив українського народу червона Москва продовжує ганебну акцію перетворення українського та інших поневолених нею народів в органічну частину видуманого „совєтського", а фактично російського народу. Під цим кутом відбуваються саме тепер накинені Кремлем голосні святкування 300-річчя пофальшованого Москвою Переяславського договору та заманювання українців фіктивними подарунками і підступними обіцянками в табір аґресивного російського імперіялізму. В обличчі такого стану в Україні, Конвенція УНСоюзу постановляє:

1. Піддержати конґресову резолюцію ч. 58, яка закликає уряд ЗДА встановити американські дипломатичні станиці в столицях підсовєтської України та підсовєтської Білорусі.

2. Піддержати кожну акцію, скеровану на міжнародну контролю та перевірку положення в Україні й інших поневолених Москвою країнах.

3. Піддержати продовжувану тепер у Конґресі ЗДА акцію для висвітлення метод захоплення Москвою вільної колись Української Народної Республіки та інших країн.

4. Постійно збільшувати і скріпляти українську відсіч явним і скритим нападам червоної Москви на український нарід та його борців за волю.

5. Усіми силами піддержати ідею української духової і політичної єдности, вбачаючи в цьому головне джерело української сили та українського резистансу.

6. Усіми своїми силами допомогти визвольним змаганням Українського Народу на всіх ділянках.

В справах американських і канадійських українців

З уваги на провідну ролю З'єдинених Держав Америки і Канади у вільному світі, як і на факт, що українські спільноти в З'єдинених Державах Америки і в Канаді є тепер найбільші матеріяльно і мають для своєї праці найкращі обставини і найбільші можливості, Конвенція закликає в першу чергу членство УНСоюзу, як і ввесь український загал у тих країнах:

1. Плекати і розбудовувати українські ідеали волі та демократії, зберігати українські традиції, звичаї, мову та розбудовувати українську культуру і українські матеріяльні надбання, збагачуючи ними теж і загальний американський та канадійський і вселюдський дорібок.

2. Поширювати правду про Україну, український нарід, його історію, культуру та змагання.

3. Стояти на сторожі доброго українського імени та здобувати для нього увагу і пошану серед свого оточення.

4. Піддержувати всіми своїми силами наші центральні політичні репрезентації: Український Конґресовий Комітет Америки та Комітет Українців Канади, як і нашу харитативну централю — Злучений Український Американський Допомоговий Комітет, та їх кожночасні акції, скеровані на допомогу визвольним змаганням України і на допомогу потребуючим українцям. Зокрема Конвенція закликає, щоб кожний член УНСоюзу вважав своїм громадським і патріотичним обов'язком сплачувати кожного року свій Національний Даток до Українського Народного Фонду.

5. Плекати і закріплювати довершену в рямках Українського Конґреового Комітету та Комітету Українців Канади консолідацію українських політичних і громадських груп.

6. Усіми своїми силами піддержувати і скріплювати наше громадське життя в усіх його проявах та наші інституції на місцях, скріплюючи та поширюючи наші організаційні форми та поглиблюючи і вдосконалюючи зміст нашої громадської праці. Це було завжди одною з головних цілей Українського Народного Союзу і Конвенція закликає до продовжування цієї світлої традиції.

7. Конвенція зокрема закликає до найбільшого піклування нашою молоддю — нашим майбутнім, розбудовуючи українське шкільництво та українські виховні і самовиховні інституції й організації.

В справі Українського Народного Союзу

Конвенція з вдоволенням стверджує, що загал українського громадянства в ЗДА і Канаді в усіх своїх прошарках виявив у звітовому часі ще більше розуміння ідейно-патріотичного змісту УНСоюзу, його демократичної побудови, його живучости і його рішального значення в нашому спільнотному і особистому житті. Доказом цього є факт, що впродовж останніх міжконвенційних чотирьох років у ряди Українського Народного Союзу включилась найбільша в такому періоді кількість нових членів. Стверджуючи цей факт, Конвенція закликає членство УНС та загал українського громадянства в ЗДА і Канаді до дальшої та ще славнішої розбудови цієї української заморської твердині.

III. РЕЗОЛЮЦІЇ І РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ДОБРА УНС

В справі „Союзівки", захисту для старших віком членів

XXIII Конвенція УНСоюзу, обговоривши і обміркувавши актуальні справи організації, рекомендує Головному Урядові:

Поробити всі можливі заходи для відповідної розбудови та стабілізації новопридбаної посілости УНСоюзу біля Керґонксону в стейті Ню Йорк, відомої під назвою „Союзівка", щоб вона могла вповні служити призначеним цілям. Зокрема рекомендується впродовж можливо найкоротшого часу полагодити справу захисту для старших віком членів УНСоюзу на тій оселі. Тому, що це зв'язане з відповідними початковими фондами та запевненням їх постійного доплину, Конвенція уповноважнює Головний Екзекутивний Комітет виплатити на цілі захисту для старших віком членів суму у висоті однорічної дивіденди, проголошеної Головним Екзекутивним Комітетом та яка в іншому випадку мала б бути виплачена членам Союзу в з посмертних фондів Союзу. Ця резолюція повинна відноситися до дивіденд членів обидвох департаментів, дорослого і молодечого, та до дивіденд усіх кляс забезпечення, за виїмком дивіденд для членів, що осягнули або переступили 70 років життя в старому роді забезпечення (Трансфер Плен) та переносних дивіденд, платних тоді, коли члени молодечого департаменту переходять до департаменту дорослих.

Рівночасно закликається членство УНС, щоб на цілі захисту складали щорічні добровільні пожертви, творили фундації, робили записи і т. п.

В справі „Свободи" і молоді

Беручи до уваги максимальне значення і вартість молоді та її виховання для нашої спільноти і нашої організації, XXIII Конвенція УНСоюзу рекомендує Головному Екзекутивному Комітетові:

1. Разом з Редакцією „Свободи" поробити відповідні заходи та в по можності найкоротшому часі приступити до видавання при „Свободі" відповідного журналу для дітвори.

2. Продовжувати і розбудовувати видавання окремих сторінок для молоді і її організацій.

3. Перевірити та відповідно використати всі можливості інших, періодичних і неперіодичних видань для молоді і дітвори.

4. Продовжувати та розбудовувати видавання при „Свободі" відповідного літературно-мистецького додатку.

5. Докладати всіх зусиль та використовувати всі можливості для розбудови всіх інших видань українською і англійською мовами, відповідно до потреб нашої організації, нашої спільноти та нашої справи.

Тому, що всі ці заходи вимагають окремих фондів, Конвенція уповноважнює Головний Екзекутивний Комітет, крім статутових заходів у тій справі та з тією метою, продовжувати практиковану перед попередньою конвенцією акцію добровільної доплати до передплати „Свободи" та постійних пожертв на пресовий і видавничий фонди.

6. Рівночасно рекомендувати Головному Екзекутивному Комітетові робити і сприяти всім таким заходам, що мають на меті опіку, виховання та всебічний духовий і фізичний розвиток нашої молоді і її підготову до майбутніх завдань у нашій організації та нашій спільноті. Зокрема вітається ініціятиву Головного Уряду в справі організації курсів українознавства для молоді на „Союзівці" та рекомендується продовжувати і розбудовувати ці курси.

В організаційних справах

1. Рекомендується Головному Екзекутивному Комітетові, Головному Урядові, Відділовим Урядникам та всім Членам УНСоюзу робити все можливе, щоб здійснити незавершену ще рекомендацію попередньої конвенції щодо збільшення членства УНСоюзу до 75,000 та робити всі можливі заходи для здійснення нашої чергової організаційної мети: 100,000 членів Українського Народного Союзу!

2. Уповноважити Головний Екзекутивний Комітет поробити відповідні заходи, включно з призначенням відповідних нагород, для добору та заанґажування здібних організаторів в поодиноких стейтах чи округах, зокрема з-поміж народженої тут і новоприбулої ґенерації для кращого і ширшого їх організаційного охоплення.

3. Рекомендується Головному Екзекутивному Комітетові повести найширшу пропаґандивну та освідомлюючу організаційну акцію, використовуючи до того не тільки орган Союзу, але й відповідні окремі видання, уповноважнюючи Головний Екзекутивний Комітет до необхідних видатків у цій справі.

В культурних справах

XXIII Конвенція УНСоюзу, приймаючи з вдоволенням до відома дотеперішні успіхи в культурній праці УНСоюзу, рекомендує Головному Екзекутивному Комітетові:

1. Поробити всі потрібні заходи для завершення підготовлюваного видання Енциклопедії Українознавства англійською мовою.

2. Робити всі можливі заходи для дальшого продовжування видань англійською мовою з метою поширювання правди про Україну та для інформації американського англомовного світу про український нарід, його країну, культуру, історію, змагання і досягнення.

3. Піддержувати кожну іншу творчу ініціятиву в цих справах.

4. Поробити і продовжувати всі потрібні заходи для якнайширшого розгорнення та поглиблення культурного життя і діяльности членства УНСоюзу та його відділів на місцях, на тлі загальних культурних вимог і потреб нашої спільноти.

— 0 —

Конвенція прийняла прочитані привіти, рекомендації і резолюції одноголосно.

На цьому голова конвенції адв. М. Пізнак проголошує обідову перерву, після якої голос матиме Виборча Комісія.

ПОПОЛУДНЕВА СЕСІЯ П'ЯТОГО ДНЯ КОНВЕНЦІЇ

Вшановують заслуженого союзовця

Після обідової перерви, гол. предс. Д. Галичин інформує, що на цій конвенції приявний, як делеґат 155-го відділу, п. Михайло Чумер, який вже від 47 років безперервно є урядником того відділу, в якому виконував різні функції та виховав собі добрих наслідників з-поміж молодшого покоління. Конвенція довгими оплесками привітала і вшанувала заслуженого працівника УНСоюзу, п. Чумера.

В дальшому гол. предс. Д. Галичин заявляє, що згадуючи та вшановуючи на початку конвенції двох головних урядників, які впродовж звітового часу померли, він не згадав ще одного, який, хоч не був головним урядником у звітовому часі, проте був ним раніше та поклав великі заслуги для росту і розвитку нашої організації. Мова про покійного довголітнього заступника головного предсідника УНС, інж. Малєвича.

Пам'ять покійного інж. Мялєвича конвенція, на заклик п. Галичина, вшанувала хвилинною мовчанкою.

ЗВІТ ВИБОРЧОЇ КОМІСІЇ

Звіт Виборчої Комісії попереджує короткими заввагами голова Комісії о. Омелян Мицик, стверджуючи, що Комісії, при Божій допомозі, пощастило впродовж 26 годин безперервної праці, перевірити голоси на кандидатів до Головного Уряду УНС та приготовити їхню листу. Він поклинує секретаря Комісії, щоб прочитав другий з черги протокол Комісії.

Протокол Виборчної Комісії ч. 2

Виборча Комісія в своєму протоколі стверджує, що перше голосування на кандидатів на головних урядників відбулось в четвер, 3-го червня, о год. 9.30 ввечорі. І так:

Видано бальотів	899 штук
Знайдено в урні	893 бальотів
Не звернено	6 бальотів
Залишилось чистих	157 бальотів

При цьому, додав о. Мицик деякі вказівки, щодо важности бальотів, згл. голосів на них:

Група делеґатів з Конектикат.

На одному бальоті може одна особа кандидувати лише на один уряд;

Два бальоти уневажнено, бо особа одна і та сама кандидувала аж на всі три уряди на одному бальоті;

. Працю Виборчої Комісії поділено на 3 групи. (По 3 особи: 1 — читає, 2 — дивиться, 3 — записує).

Вжито заходів, щодо неправильного ставлення кандидата на уряд — практично — уневажнено всі ці кандидатури чоловіків, які стояли під рубрикою „заступниця гол. предсідника".

По обчисленні усіх голосів сконстатовано, що:

I. На головного предсідника УНСоюзу впало голосів:

Ім'я і прізв.	Кіль. голосів	Ім'я і прізв.	Кіль. голосів
1. Дм. Галичин	845	6. П. Васильовський	3
2. М. Пізнак	21	7. Р. Слободян	2
3. Ю. Павчак	6	8. В. Галан	2
4. Д. Слободян	5	9. Л. Івченко	1
5. О. Малицький	4	10. П. Кучма	1

II. На 1-го заступника предсідника УНСоюзу:

1. О. Лисогір	403	5. В. Галан	6
2. М. Пізнак	401	6. В. Попович	3
3. М. Дубас	20	7. І. Іванчук	1
4. С. Бардачевський	13	8. Арколен (не чіткий)	1

III. На заступницю гол. предс. УНСоюзу:

1. Г. Жеребняк	679	6. А. Чопик	6
2. М. Демидчук	30	7. Сигіян	2
3. М. Малевич	16	8. І. Падола	1
4. Васильовська	8	9. І. Іванчук	1
5. Л. Івченко	7	10. Клим (не чіткий)	1

IV. На головного секретаря УНСоюзу:

1. Г. Герман	808	4. Е. Забитко	3
2. Р. Слободян	29	5. В. Галан	2
3. І. Іванчук	3	Решта по 1 голосові	

V. На головного касира УНСоюзу:

1. Р. Слободян	734	Решта 2 і менше голосів, що не бралось за можливість кандидувати на такий пост.
2. Е. Забитко	51	
3. Г. Герман	21	
4. Пігуляк	4	
5. П. Лисогір	4	

VI. На членів Контрольної Комісії:

1. Ст. Куропась	523	9. Ю. Павчак	80
2. В. Галан	444	10. Р. Смук	78
3. П. Кучма	408	11. Воллес	74
4. І. Іванчук	406	12. Косович	59
5. В. Гірняк	342	13. Коваль	40
6. В. Коссар	331	14. Гомотюк	35
7. О. Малицький	102	15. Кравчишин	27
8. Михальчук	93		

VII. На головних радних:

1. І. Кокольський	470	14. Я. Падох	193
2. Д. Шмагала	381	15. Р. Карбівник	152
3. А. Чопик	281	16. О. Литвиненко	123
4. В. Гузар	303	17. Л. Івченко	120
5. Т. Шпікула	305	18. О. Бакай	147
6. М. Демидчук	277	19. П. Гулік	151
7. В. Дідик	277	20. І. Новаківський	91
8. А. Юма	285	21. Є. Зубальський	82
9. Н. Давискиба	271	22. Б. Зелений	70
10. О. Штогрин	244	23. М. Кармелюк	73
11. П. Пуцило	228	24. Ю. Вельґош	73
12. А. Васильовська	218	25. Є. Гомотюк	66
13. І. Василенко	184	Решта по менше.	

ОДНОГОЛОСНИЙ ВИБІР п. ГАЛИЧИНА, п-ні ЖЕРЕБНЯК І п. ГЕРМАНА

Після прочитання висліду виборів кандидатів на головних урядників, голова Виборчої Комісії о. О. Мицик заповідає, що він кожного кандидата питатиме, чи він приймає кандидатуру. Свої запити починає від кандидатів на голову. Кандидатуру прийняв тільки Дмитро Галичин, усі інші відмовились від кандидатури. Конвенція, на пропозицію голови Виборчої Комісії о. Мицика, обирає одноголосно через аклямацію та вставанням з місць п. Дмитра Галичина головним предсідником Українського Народного Союзу.

Одноголосно через аклямацію і вставанням з місць обрано теж п-ню Геновеву Жеребняк на заступницю головного предсідника і п. Григорія Германа на головного секретаря, після того, як інші кандидати не прийняли кандидатур на ці пости.

Перевіривши всі кандидатури, Виборча Комісія приготовила таку листу-бальот кандидатів до Головного Уряду УНСоюзу на чергову каденцію:

На заступника головного предсідника:

Йосип Лисогір, Н. Й., і Михайло Пізнак, Н. Й.

На головного касира:

Роман Слободян, Н. Дж., і Остап Забитко, Ілл.

На головних контролерів:

Степан Куропась, Ілл; д-р Володимир Галан, Па.; Петро Кучма, Н. Й.; Іван Іванчук, Міш.; Володимир Гірняк, Канада; Володимир Коссар, Канада; Омар Малицький-Майслс, Огайо; Теодор Михальчук, Огайо; Юліян Павчак, Н. Й.; Роман Смук, Ілл.; Михайло Волос, Па.; Олекса Коваль, Н. Й.

На головних радних:

Іван Кокольський, Р. Ай.; Дмитро Шмаґала, Огайо; Анна Чопик, Масс.; Василь Гузар, Н. Й.; Тарас Шпікула, Ілл.; Марія Демидчук, Н. Й.; Володимир Дідик, Міш.; Андрій Джула, Па.; Микола Давискиба, Масс.; Олена Штогрин, Па.; Петро Пучило, Ілл.; Анна Васильовська, Ілл.; д-р Іван Василенко, Канада; д-р Ярослав Падох, Н. Й.; Роман Карбівник, Па.; Олекса Литвиненко, Н. Й.; Людмила Івченко, Н. Й.; Осип Бакай, Па.; д-р Петро Ґулик, Огайо; Іван Новаківський, Па.; Євген Зубальський, Міш.; Богдан Зелений, Канада; Микола Кормелюк, Н. Дж.; Юрій Велґош, Па.; Евстахій Гомотюк, Конн.; Петро Кочирка, Па.; Василь Цюпа, Н. Й.; Степан Бардачевський, Р. Ай.; Анна Качор, Н. Й.; Василь Найдух, Па.; Юліян Баранюк, Н. Й.

Негайно після того головний секретар Г. Герман зайнявся устійненням, перевіркою і приготуванням — друком списка кандидатів, як виборчого бальоту.

ВИСТУП СЕНАТОРА АЛЕКСАНДРА СМИТА З Н. ДЖ.

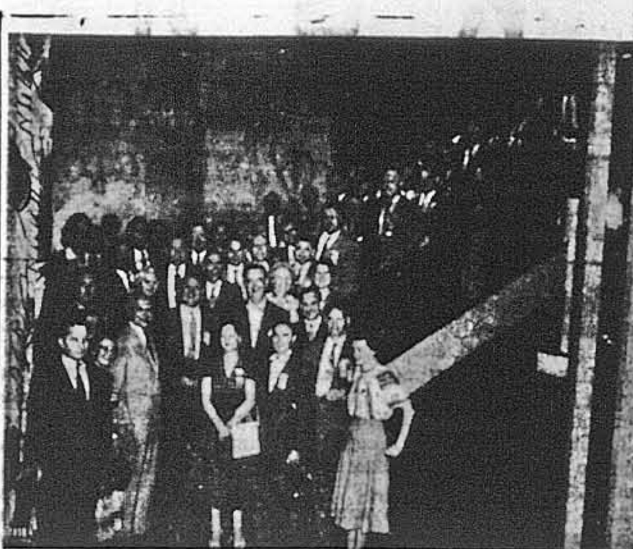
Представлений головою конвенції адв. М. Пізнаком сенатор Смит, давній і випробуваний приятель українців та українських визвольних змагань, теж і цим разом висловлював свої найбільші симпатії до українців, запевняючи рівночасно, що він на своєму відповідальному пості робитиме все можливе, щоб допомогти здійснити українські прагнення, бо це було б рівночасно великою перемогою для Америки та всього вільного світу.

Конвенція довго і гаряче оплескувала виступ сенатора Смита.

Д-р В. Галан, перебираючи дальший провід конвенції, заповідає чергову справу на порядку нарад:

БОНДОВАННЯ ГОЛОВНИХ УРЯДНИКІВ

Гол. касир Роман Слободян вияснює, що головні урядники, які працюють у Головній Канцелярії УНСоюзу, є бондовані: головний предсідник і гол. секретар по 25,000 долярів кожний, а головний касир 75,000 долярів. Усі бонди УНСоюзу, які виносять приблизно 13,000,000 долярів, є депоновані в банках; цими бондами і цими банками може розпоряджати щонайменше двох урядників разом. Він думає, що теперішня висота забондовання урядників вистачає, бо підвищення того забондовання означало б тільки збільшення видатку, але це не буде рівночасним збільшенням безпеки.

Сен. А. Смит з делеґатами з Ню Джерзі

Д-р В. Галан, з уваги на те, що з бондами УНС все впорядку, просить поставити внесення, щоб висоту бондовання головних урядників на чергову каденцію залишити в дотеперішній висоті.

Внесення в тій справі ставлять делеґати відділів 178 і 371, а піддержують делеґати відділів 381, 215, 81 та інших.

Внесення ухвалено одноголосно.

УХВАЛА ПЛАТНІ ДЛЯ ГОЛОВНИХ УРЯДНИКІВ

Д-р В. Галан проголошує перехід до чергової точки нарад — устійнення висоти платні для головних урядників, що працюють в Головній Канцелярії.

Делеґат неназваного відділу пропонує, щоб гол. касир Р. Слободян насамперед вияснив, яка була дотеперішня платня головних урядників.

Гол. касир Р. Слободян вияснює, що платня екзекутивних головних урядників, себто предсідника, секретаря і касира, згідно з ухвалою минулої конвенції виносила досі по 5,720 долярів річно та по 1,000 долярів на репрезентаційні видатки, отже разом кожний екзекутивний урядник діставав 6,720 долярів річно.

Григорій Тимчій, дел. відд. 347, запитує, чи самі екзекутивні урядники мають у цій справі будь-які внесення.

Гол. касир Р. Слободян відповідає, що впродовж останніх чодирьох років організацію збільшено на приблизно 15,-000 членів, а її майно на приблизно 4 мільйони долярів, в тому часі пороблено добрі інвестиції та впорядковано якнайкраще організаційні і фінансові справи. З розвитком організації збільшилась теж і праця та відповідальність, а тому платня повинна бути вищою.

Гол. предс. Д. Галичин заявляє, що справа платні урядникам, як і ухвала дісти делеґатам, належать до тих „прикрих справ" на конвенції і він не хотів би на цю тему забирати слова, бо пропозиція повинна б вийти від делеґатів. Це ясно, що кожний працівник, де б він не був затруднений, завжди бажає і на свій лад намагається дістати підвишку платні.

Григорій Тимчій, дел. відд. 347, каже, що він дав попереднього дня внесок на підвишку дісти делеґатам і сьогодні хоче так само запропонувати підвишку платні екзекутивним головним урядникам. Він пропонує, щоб платня цих урядників на найближчих чотири роки виносила по 7,250 долярів річно кожному.

Заболоцький Павло, дел. відд. 371, пропонує, щоб пп. Галичин, Слободян і Герман, на час цієї дискусії вийшли із залі нарад, на що конвенція не погоджується.

Делеґат відд. 379 вважає, що наші урядники працюють за дуже низьку заплату, бо від 1950 р., від якого вони мають ту саму платню, платня робітників по фабриках збільшилася на яких 30 до 40 відсотків. Він пропонує, щоб головним екзекутивним урядникам признати по 7,500 дол. річної платні та по 1,000 долярів на репрезентаційні видатки.

Делеґат відд. 271, пропонує, щоб платню урядникам збільшити з 6,720 до рівно 7,000 дол. річно.

Делеґат відд. 301 вважає, що добрий господар повинен шанувати доброго робітника, а конвенція повинна виявити свою пошану до головних екзекутивних урядників власне підвишкою платні до 8,500 долярів річно, разом з репрезентаційними видатками.

Делеґат від. 217, закликає конвенцію, щоб добре обміркувала цю справу і не скривдила ані урядників, ані організації. Сам не ставить жадного внеску.

Делеґат від. 42, пропонує, щоб платню трьох екзекутивних урядників збільшити на 500 долярів для кожного.

Гол. предсідник Д. Галичин думає, що може це і справді було б ліпше, щоб урядники, над платнею яких дебатується, вийшли на той час із залі нарад, бо це не належить до приємности слухати це все. Для інформації він подає, що предсідник одної подібної польської організації має 20,000 річної платні, предсідник іншої польської організації має 18,-000 дол. платні річно. Урядники УНС не мають таких високих претенсій, хоч їм часто приходиться виконувати далеко більшу працю. Все ж таки делеґати повинні мати це на увазі. Він сам, в зустрічі з іншими урядниками подібних чужих організацій чи в зв'язках з представниками уряду соромиться признатись за яку платню він працює, бо це напевно не причинилося б до збільшення його авторитету та авторитету організації.

Іван Грабар, дел. відд. 170, пригадує, що касир під час дебат над висотою дісти для делеґатів твердив, щоб вона остала в дотеперішній висоті, бо немає з чого підвищувати. Він думає, що це саме повинно відноситись і до платні гол. урядників і тому ставить внесок, щоб платню залишити в дотеперішній висоті.

Делеґат відд. 99 думає, що урядники заслуговують на те, щоб їм збільшити платню і він пропонує збільшити її до 6,500 і 1,000 дол. на репрезентаційні видатки, разом до 7,500 дол. річної платні для кожного.

Делеґат неназваного відділу пропонує збільшити платню, разом з видатками на репрезентацію, до 8,000 дол. річно для кожного.

Делеґат відд. 238, вважає, що в дотеперішній дискусії вже виразно стверджено, що конвенція є за тим, щоб збільшити платню гол. екз. урядникам і є на цю тему конкретні пропозиції. Він не думає, щоб у дебатах могла виникнути ще справді нова думка, натомість на порядку нарад є ще багато справ, і тому він пропонує закрити дискусію та піддати поодинокі внески під голосування. Він сам піддержує пропозицію, щоб платню урядникам збільшити до 7,500 долярів річно, це вже разом з видатками на репрезентацію.

Гол. предс. Д. Галичин висловлює побажання, щоб платні урядникам не зв'язувати з дістами для делеґатів. Делеґати приїжджають раз на чотири роки, але урядники працюють щоденно. Є компанії, директори яких мають по 25 долярів дісти тоді, коли приїжджають на наради, але президент компанії, в якій постійно працює, має 100,000 долярів річної платні. Тут частина делеґатів, думаючи про свою дісту, намагається в'язати її з платнею, але ніхто з головних урядників не питається скільки, наприклад, даний делеґат річно заробляє та не встряває до його справ тоді, як він іде на страйк, щоб дістати більшу платню.

Гол. касир Р. Слободян підтримує думку п. Галичина, щоб не мішати дісти з платнею. Це дві різні справи. Якщо Гол. Уряд обстоює обмежену висоту дісти то не тому, що головні урядники є ворогами делеґатів, але тому, що такий є конвенційний фонд і його межів не можна переступати. Делеґати, які вважаються найкращими представниками членства УНС, не можуть вимагати від гол. урядників, щоб вони переступали закон. Але до цього не можна мішати висоти платні людей, які весь час працюють для Союзу. При тому він пригадує ще поодинокі етапи низької платні для головних урядників від часу виконування ним уряду гол. касира.

Дел. відд. 277, пропонує, щоб двом головним урядникам, секретареві і касирові признати по 7,000 дол. платні річно і 1,000 дол. на репрезентаційні видатки, а головному предсідникові Д. Галичинові 500 долярів більше.

Делеґат відд. 146 піддержує внесок, щоб платня гол. урядників, разом з видатками на репрезентацію, виносила 7,500 дол. річно.

Дел. відд. 238 піддержує внесок на підвищення платні урядникам до 8,500 дол.

Дел. відд. 423 „вповні погоджується із своїм передбесідником".

Дел. відд. 272 каже, що досі він рідно забирав слово, але тепер уже не може видержати і хоче сказати делеґатам, щоб встидалися за свої торги щодо платні гол. урядникам. Делеґати і члени вимагають найбільшої відповідальности від своїх урядників і максимальної праці за мінімальну платню. „Якщо не хочете заплатити добрим урядникам, то заплатите злим!" — кінчить він свої міркування, піддержуючи пропозицію збільшення загальної платні для кожного з гол. екз. урядників до 8,500 дол. річно.

Дел. відд. 432 підтримує цю саму пропозицію.

Дел. відд. 336 прилучається до тієї самої пропозиції.

Адв. М. Пізнак перебирає від д-ра В. Галана дальший провід нарадами.

Дел. відд. 156 пропонує, щоб гол. секретареві і гол. касирові додати до теперішньої платні 500 дол. більше, а гол. предс. 1,000 долярів річно більше.

Дел. відд. 102 підтримує пропозицію, щоб усім трьом гол. урядникам признати по 7,500 річної платні, без окремих додатків на репрезентацію.

Дел. відд. 158 ставить внесок, щоб гол. секретареві і касирові признати по 7,500 дол. платні, а гол. предс. до того ще додати 1,000 долярів на репрезентацію.

Адв. М. Пізнак, голова конвенції, пропонує, щоб у тій справі висловили свою думку самі заінтересовані урядники. Сам він висловлюється в користь підвишки платні всім урядникам та подає на це цілий ряд аргументів. Від себе пропонує евентуальний компроміс: 7,000 дол. річної платні і 1,000 дол. на репрезентаційні видатки, хоч каже, що сам не перебрав би праці екзекутивного урядника УНС і за 15,000 дол. річної платні.

Гол. предс. Д. Галичин висловлює делеґатам вдячність за те, що вони виявили свідомість того, що його видатки є більші, ніж інших урядників, бо це відповідає правді. Але від 30 років уже так водиться, що всі три екзекутивні урядники мають однакові платні і тому він просить залишити таке відношення і на майбутнє, для кращої співпраці і гармонії між самими урядниками.

Адв. Пізнак із свого боку радить поставити „компромісовий" внесок на 7,500 дол. річної платні і 1,000 дол. на репрезентаційні видатки для кожного з трьох урядників, ухвалити це та переходити до дальшого порядку нарад.

Дел. відд. 347 ставить внесок признати усім трьом урядникам по 8,000 дол. річної платні та по 1,000 дол на репрезентацію.

Адв. М. Пізнак піддає під голосування „найдальше йдучий внесок", піддержаний і відповідний до побажань самих головних урядників, щоб їхня платня виносила 7,500 долярів та 1,000 долярів на репрезентаційні видатки річно; отже разом 8,500 долярів для кожного.

Дел. відд. 347 пригадує, що його внесок на 8,000 дол. платні і 1,000 дол. на репрезентацію був перший з уваги на те, що він його поставив замість свого попереднього внеску.

Гол. предс. Д. Галичин висловлює прохання, щоб дел. від. 347 відкликав свій внесок, якщо б це мало вплинути на те, щоб внесок на 7,500 дол. платні і 1,000 дол на репрезентацію перейшов одноголосно.

Дел. відд. 347 відкликає свій внесок з проханням, щоб внесок на 7,500 дол. платні і 1,000 дол. на репрезентацію ухвалити одноголосно.

Внесок, щоб трьом головним екзекутивним урядникам признати по 7,500 дол. річної платні та по 1,000 дол. річно на репрезентаційні видатки, конвенція приймає одноголосно через аклямацію.

ЗВІТ КОМІСІЇ ПРОСЬБ І СКАРГ

Від імені Комісії Просьб і Скарг звітує д-р Осип Утриско.

Комісія Просьб і Скарг була вибрана в першому дні конвенції і уконституувалася в той спосіб:

Пилип Т. Васильовський, дел. 221 відд. — голова;

Д-р Осип Утриско, дел. 27 відд. — секретар для української мови;

Інж. Андрій Прухніцький, дел. 238 відд. — секретар для англійської мови;

Іван Пігуляк, дел. 39 відд. і Михайло Гентош, дел. 305 відд. — члени Комісії.

Комісія урядувала вже на другий день конвенції, збираючи всі петиції і зажалення. Впродовж двох дальших днів відбула ця Комісія своє майже безперервне засідання, розглядаючи всі ті прохання і зажалення, в першу чергу прохання від різних українських інституцій і організацій, як теж і від поодиноких осіб, членів УНС, в справі матеріяльної допомоги. При цьому Комісія завжди мусіла мати на увазі ту обмежену суму, яку вона мала до розпорядження та яку могла розділювати. Розглянувши всебічно та обміркувавши прохання, Комісія рішила запропонувати і передати конвенції під апробату пропозиції таких запомог:

$ 5,000 на підготовлюване Науковим Товариством ім. Шевченка видання Енциклопедії Українознавства англійською мовою;

$ 3,500 до Народного Фонду Українського Конґресового Комітету;

$ 1,000 для Злученого Українського Американського Допомогового Комітету на харитативну акцію;

$ 1,000 на пляновані курси українознавства для місцевої молоді, що відбуватимуться на Союзівці;

$ 500 для Українського Вільного Університету в Мюнхені;

$ 500 для Наукового Т-ва ім. Шевченка в Ню Йорку;

$ 500 для Наукового Т-ва ім. Шевченка в Сарсель, Франція;

$ 500 для Дому-притулку для старців і немічних ім. П. Качмара на руки Консисторії УАПЦ;

$ 400 на освітні курси українознавства у Вінніпегу, Канада;

$ 200 для Інституту заочного навчання при УВУ;

$ 200 для Української Вільної Академії Наук у ЗДА;

$ 200 для Української Вільної Академії Наук у Канаді;

$ 200 для Пластової Централі в Ню Йорку;

$ 200 для Сиротинця у Филаделфії;

$ 200 для Дому Старців у Филаделфії;

$ 200 для Дівочої Академії СС. Василіянок у Факс Чейс, Па;

$ 200 для Дівочої Академії у Стемфорді;

$ 150 для Громадського Комітету для відзначення 40-річчя УСС на видання книжки про УСС;

$ 150 для Комітету Об'єднаних Організацій в Ню Йорку, на видання книжки про УПА;

$ 150 Т-ву „Оборона Лемківщини" на видання книжки: „На згарищах Закерзоння";

$ 100 на стипендії для студій українознавства на університеті у Вінніпегу, Канада.

Як видно із назв інституцій, яким запропоновано уділити відповідну допомогу, це переважно центральні інституції та з широким засягом своєї діяльности, як теж з усіх ділянок нашого суспільного життя. Признано тих запомог разом на суму 15,150 долярів. З уваги на обмеженість фондів, призначених на запомогові цілі, відмовлено тієї запомоги переважно місцевим товариствам і організаціям, які можуть розраховувати на відповідну місцеву допомогу.

В дальшому секретар Комісії, д-р Утриско, відчитав назви тих організацій, прохань яких не можна було узглядити.

Крім прохань про допомогу від інституцій, Комісія одержала теж цілий ряд аплікацій про допомогу для поодиноких осіб, членів УНС. При розгляді та приділюванні запомог, Комісія брала під увагу стан здоров'я аплікантa, його вік і т. п. Цілий ряд аплікацій не можна було узглядити, бо вони прийшли запізно і не на призначених до того формулярах, а Комісія, не маючи у Вашинґтоні ані картотеки УНС, ані інших даних, не могла брати цих аплікацій під увагу. На підставі розглянених подань, Комісія пропонує уділити індивідуальну допомогу таким членам:

ВИПЛАТИ ЗАПОМОГ З ФОНДУ ЗАПОМОГОВОГО

Ч. відд.	Ім'я і прізвище члена	Сума запом.
6	Дуда Іван	$ 25.00
7	Петрицький Петро	35.00
8	Федак Павло	35.00
8	Федорчак Захарій	30.00
8	Лагойда Михайло	35.00
8	Малюх Франко	25.00
8	Мурин Юрій	25.00
8	Тутко Мілян	35.00
8	Тутко Александра	25.00
11	Сущак Дмитро	40.00
29	Яхван Евстахій	35.00
29	Вареница Лука	35.00
44	Демчук Текля	25.00
44	Демчук Павло	35.00
44	Загоруйко Григорій	30.00
55	Рибак Марія	25.00
64	Миленька Марія	25.00
67	Блащак Олекса	40.00
76	Витязь Анна	30.00
78	Дранчак Дмитро	25.00
86	Федірко Анастасія	25.00
94	Ониськів Віра	25.00
96	Лапіцький Іван	40.00
96	Німець Микита	35.00
96	Ручка Максим	40.00
99	Кутна Меланія	30.00
99	Валіґун Марія	25.00
108	Дзят Іван	35.00
109	Мороз Веронія	25.00
112	Бочуляк Лелія	25.00
112	Николайко Марія	25.00
112	Руней Єлисавета	25.00
112	Стрільбіцька Агафія	25.00
122	Оліяр, Константин	35.00
123	Лаврівський Іван	35.00
125	Іліщенська Стефанія	25.00
125	Рихтицька Євгенія	25.00
132	о. Іван Теодорович	125.00
140	Кінщик Анна	25.00
144	Федицька Софія	25.00
156	Ворсук Іван	40.00
156	Вакочениц Ксеня	25.00
161	Фірич Іван	35.00
164	Бутрій Михайло	35.00
164	Кукорло Йосиф	30.00
164	Піціль Михайло	35.00
166	Черлицька Стефанія	50.00
175	Сенчук Віллям	45.00
176	Гнатусько Катерина	25.00
192	Політило Матвій	50.00
206	Зелененький Дмитро	35.00
208	Стоднір Марія	25.00
213	Куцнів Павло	35.00
217	Дацишак Анна	30.00
217	Яцків Дмитро	35.00
217	Шевчук Євдокія	25.00
217	Травінський Іван	35.00
218	Стахура Михайло	40.00
223	Горст Йосиф	35.00
227	Підкалицький Андрій	35.00
230	Бирка Анастасія	30.00
230	Лінинський Михайло	35.00
235	Копина Дмитро	35.00
237	Бревус Данило	35.00
237	Лебіщак Антін	35.00
237	Забитко Григорій	35.00
241	Камфонік Михайло	35.00
245	Рогоза Петро	40.00
245	Сабат Іван	40.00
259	Москалик Микола	40.00
268	Нендза Самуїл	50.00
274	Матилька Анна	25.00
274	Павелко Анастасія	25.00
277	Чубата Лідія	25.00
293	Ханенчук Анна	20.00
293	Вальорна Анна	30.00
303	МекКінчак Катерина	25.00
305	Шевчук Іван	40.00
308	Коробій Семен	40.00
317	Моздзер Гавриїл	40.00
330	Поцинтилюк Тереса	30.00
334	Бондаренко Катерина	30.00
334	Гнатків Іван	40.00
334	Літвак Василь	35.00
336	Гусар Марія	25.00
336	Ілиючко Теодор	40.00
336	Кальмук Катерина	25.00
338	Магац Дмитро	35.00
339	Будай Ева	30.00
339	Сорока Михайло	45.00
342	Мачишин Михайло	40.00
348	Касиевич Павло	25.00
348	Вус Марія	25.00
352	Яворська Фені	25.00
367	Гринів Петро	40.00
367	Михаловська Ольга	30.00
367	Пінкоська Варвара	30.00
367	Попович Григорій	40.00
370	Брезіцький Йосиф	30.00
370	Гвіздь Кирило	40.00
371	Віловус Марія	25.00
371	Щумський Олекса	35.00
376	Гвязда Микола	35.00
383	Вичик Катерина	25.00
386	Щерба Андрій	35.00
388	Чайковська Марія	25.00
406	Данилак Лев	25.00
406	Варголяк Тереса	30.00
438	Бриліньска Галина	30.00
448	Гудий Пітро	25.00
473	Грабінська Тенля	35.00
484	Лисогір Василь	35.00

(Продовження буде)